

67. évf., 2013. IV. 11., ára 50 dinár

14

Jó Pajtás

Április 11.

A magyar költészet napja

A dolgok változnak. A vers örök.

1964 óta József Attila születésnapján, április 11-én ünnepeljük a magyar költészet napját. Ebből az alkalomból minden évben irodalmi előadóestekkel, könyvbemutatókkal, költőtalálkozókkal és szavalóversekkel tisztelegnek a magyar líra előtt. A rendezvényeken klasszikus és kortárs költők versei egyaránt szerepelnek. Gyakran diákok, vagy éppen a ma is élő szerzők tolmácsolják a költeményeket. 1998-ban a költészet napját tizennégy költő úgy ünnepelte, hogy közösen írtak egy szonettkoszorút (a szonettkoszorú ugyanis 14 szonettből áll). Noha a költészet napját József Attila születéséhez kötjük, április 11-én született Márai Sándor is, 1900-ban.

József Attila a magyar költészet egyik legkiemelkedőbb alakja. Hatodik gyermekként jött a világra, három testvére még az ő születése előtt meghalt. Apja elhagyta a családot, anyja kénytelen volt nevelőszülőkhöz adni, ahol Pistának szólították. Nevéhez ragaszkodva, olvasott Attila hun vezérről, ez keltette fel érdeklődését az irodalom iránt. Három évvel később visszakerült édesanyjához, keményen dolgozott már egészen kisgyermek korától. Anyja korai halála megviselte, nővére és annak férje nevelte fel, járaták iskolába. A Szegeden élő Juhász Gyula ismerte fel József Attila költői tehetségét és melléállt. Támogatásával jelent meg 1922-ben első verseskötete, amikor József Attila még csak 17 éves volt. Verseit megjelentették a helyi lapok, illetve a Nyugat is. „Csodagyerekeknek tartottak, pedig csak árva voltam” – írta később önéletrajzában. Országos ismertséget Nem, nem soha! című versével szerzett. Magyar–francia szakos tanárnak kezdett tanulni a Szegedi egyetemen, ahonnan Horger Antal nyelvész versei miatt eltanácsolta. Ezután Bécsben majd Párizsban járt egyetemre. 1927-ben tért vissza Budapestre, barátságot kötött számos költővel és íróval, műveit folyóiratok közölték, azonban állandó munkája nem volt. Nem volt szerencsés a szerelemben, választottja jó módú családból származott, a lány szülei tiltották őket egymástól. Belépett az illegális kommunista pártba, a halálbüntetés ellen szónokolt, nyíltan támadta a pártot. Röpiratokat írt és terjesztett, aktívan politizált. Emiatt gyakran zaklatták, bíróság elé idézték, házkutatásokat tartottak nála. A mozgalomban ismerte meg élettársát, Szántó Juditot. 1934-ben elfordult a politikától, beleszeretett egy művészettörténész nőbe és a pszichoanalízis kezdte érdekelni. 1930-tól járt pszichoanalízisre, 1935-től szerelmes lett új pszichológusába, Gyömrői Editbe, aki skizofréniát állapított meg nála. A diagnózis valószínűleg a kornak megfelelő volt, azonban mára úgy tudjuk, hogy borderline szindrómában szenvedett. A téves diagnózis valószínűleg hozzájárult korai halálához. 1935-ben a Szép szó szerkesztője lett, ez volt első rendes munkahelye. Utolsó verseskötete azonban nem volt sikeres, ez megviselte. 1937-ben újabb viszonzatlan szerelemre lobbant, és miután törekeny egészségi állapotán a szanatórium sem segített, nővére balatonszárszói panziójába

került. December 3-án vesztette életét, amikor máig tisztázatlan körülmények között a vonat alá esett. Mivel az előző rendszerben a proletár költészet legnagyobb képviselőjeként tanították életét, ami nem illett bele a puritán baloldali ember jellemrajzába, arról nem eshetett szó vele kapcsolatban.

Életében megjelent kötetei: * Szépség koldusa (Szeged, 1922): benne: Aratásban (1922), Éhség (1922), A jámbor tehén (1922), Kukoricaföld (1922), Csökkérés tavasszal (1922). * Nem én kiáltok (Szeged, 1925): benne: Nem én kiáltok (1924), Megfáradt ember (1923), Szegény ember balladája (1924). * Nincsen apám, se anyám (1929): benne: Tiszta szívvel (1925), Ringató (1928), Klárisok (1928), Tedd a kezed – (1928), Áldalak búval, vigalommal (1927). * Döntsd a tőkét ne siránkozz 1931: benne: Nyár (1929), Favágó (1929/1931). * Külvárosi éj (1932): benne: Külvárosi éj. * Medvetánc (Válogatott költemények 1922–1934) (1934): benne: Altató (1935), Levegőt! (1935), Kései sirató (1935), Téli éjszaka (1932), Reménytelenül (1933), Elégia (1933), Óda (1933), Esmélet (1934), Mama (1934). * Nagyön fáj 1936: A Dunánál (1936), Nagyön fáj (1936), Kész a leltár (1936). Halála után kiadásban jelent művei utolsó költeményei: Thomas Mann üdvözlése (1937); Születésnapomra (1937); Tudod, hogy nincs bocsánat (1937); (Talán eltűnök hirtelen?) (1937); (Karóval jöttél?) (1937); (Ime, hát megleltem hazámat?) (1937). Prózai művei: Curriculum vitae – József Attila önéletrajza. Szabad-ötletek jegyzéke. (Közzéteszi, jegyz. Stoll Béla) Kritikai művei Tanulmányok és cikkek (1923–1930. Szövegek) Műfordítói tevékenysége: P. Bezruè, J. Wolker, V. V. Majakovszkij, Szergej Jeszenyin, Alekszander Blok, Émile Verhaeren, Rimbaud, François Villon...

Kedves Jocó

1. strófa

De szeretnék gazdag lenni,
Egyszer libasültet enni,
Jó ruhába járni kelni,
S öt forintér kuglert venni.

2. strófa

Mig a cukrot szopogatnám,
Uj ruhámat mutogatnám,
Dicsekednék fűnek fának,
Mi jó dolga van Attilának.

Nem én kiáltok

Nem én kiáltok, a föld dübörög,
Vigyázz, vigyázz, mert megőrült a sátán,
Lapulj a források tiszta fenekére,
Símulj az üveglapba,
Rejtőzz a gyémántok fénye mögé,
Kövek alatt a bogarak közé,

Ó, rejtsd el magad a frissen sült kenyérben,
Te szegény, szegény.
Friss záporokkal szívárogy a földbe –
Hiába fűrösztd önmagadban,

Csak másban moshatod meg arcodat.
Légy egy fűszálon a picit él
S nagyobb leszel a világ tengelyénél.

Ó, gépek, madarak, lombok, csillagok!
Meddő anyánk gyerekért könyörög.
Barátom, drága, szerelmes barátom,
Akár borzalmas, akár nagyszerű,
Nem én kiáltok, a föld dübörög.

Élményszerűen, élvezettel tanulni egymás nyelvét

Ezek a gondolatok jutottak az eszembe, mikor meghallottam a jó hírt, hogy a bácsföldvári és az óbecsei tanárok kezdeményezésére projektalapú tanulási módszert vezettek be a szerb mint környezetnyelv oktatásába. A bácsföldvári iskolában már be is mutatták az új módszert.

Az elmúlt két hónapban az óbecsei Petőfi Sándor iskola és a bácsföldvári Svetozar Marković iskola hatodikos tanulói szorgalmasan dolgoztak a Mesterségek elnevezésű projekten. A gyerekek felkutatták a helyi mesterségeket, megfigyelték a különböző gyártási módszereket, majd a tapasztalataikat, élményeiket egy hónap múlva nyilvánosan prezentálták.

– Bármely olyan módszer, amely megtöri a klasszikus formát, monotonitást, jó hatással van a gyerekekre, s ezáltal segíti őket a hatékonyabb nyelvtanulásban is – mondja Sunčica Banjanin, a Petőfi Sándor iskola tanára.

Hogy hogyan dolgoztak, mi mindent tettek annak érdekében, hogy ez megvalósuljon, elmesélik a petőfisek: **Kéringor Dorina, Pintér Lúcia, Lengyel Anna, Fazekas Sára és Selymes Virág.** Mindannyian hatodikosok.

Dorinának nagyon is megtetszett ez a fajta tanulás. Igaz, sokat készültek, de megérte.

– Még decemberben bejelentette a szerbtanár, hogy majd elmegyünk megnézni a kiháló félben lévő mesterségeket – halljuk Dorinától. – Csoportokat alakított, s így dolgoztunk két hónapon át. Nekünk a szakács munkáját kellett bemutatni. Persze leírtuk szerbül, hogyan készül a kalács, a maffin, a kifli, s mielőtt elmentünk volna Bácsföldvára, az ottani hatodikosokhoz, meg is sütöttük. Mert ez volt a főadatunk. A tanár segítette összeállítani a prezentációt. Elmeséltük, hogy először is a szakácsnak precíznek kell lennie, meg sok ételt kell, hogy tudjon készíteni. Így sok új fogalmat megtanultunk szerb nyelven.

Lúciáék a fazekasságot mutatták be. Mivel Óbecsén nincs gölönccsér, így az internetről töltötték le a tudnivalókat.

– Fehér agyagból készítettük a kis tányérokat, vázákat – meséli Lúcia –, s az interneten olvastuk el, hogyan kell formázni a dolgokat. Mikor elkészültek, megszárazítottuk, s Bácsföldváron egy teremben állítottuk ki. Szerintem is jó ez a fajta fog-

lalkozás, mert jó megismerni a kiháló félben lévő mesterségeket, s őriznünk kell a hagyományokat.

Anna csoportja egy kovácsnál járt. Azt hiszem, nem sokan láttak életükben kovácsműhelyt.

– A tanárnővel mentünk el a kovácshoz – emlékezik vissza Anna –, aki szerb nyelven mutatta be a műhelyét, habár a bácsi magyar. Ha valamit nem értettünk, megmondta magyarul. Elcsodálkoztam, mert az egész kovácsműhely olyan, mint egy múzeum. Olyan dolgok, szerszámok vannak ott, amit még életemben nem láttam. Megmutatta, hogyan kell patkót készíteni. Főlforrósította a vasat, s kalapáccsal formálta meg. Sok mindent láttam, tanultam.

Sára csoportja a seprűkötőt látogatta meg. Ilyet még ő sem látott, pedig a mester nem is lakik messze az iskolától.

– Egy szerbórán a tanárnővel elmentünk a seprűkészítőhöz – mondja Sára –, s megtudtuk, hogy ő az egyedüli seprűkészítő Óbecsén. Ő is szerbül magyarázta el, hogyan készül a seprű, de magyar lévén, ha valamit nem értettünk, elmondta magyarul is. Megtudtuk, hogy először is be kell áztatni a cirkot, hogy ne törjön, s utána a nyelet bele kell tenni egy gépbe, mely dróttal ráerősíti a cirkot, hogy ne hulljon szét. A másik gépen meg összevarrják a szálakat.

Virág végül elmondja, hogyan is történt a találkozás a bácsföldváriakkal.

– Négy-négy tanulóbból álltak a csoportok, s Óbecséről összesen négy csoport mutatta be a prezentációját. Az ottani tanulók is a kiháló félben lévő mesterségeket mutatták be, meg kiállítottuk a tárgyakat, amiket készítettünk. Egy egész kis kiállítás kerekedett: volt ott kalács, torta, maffin, kifli, tányér, váza, köcsög, kézimunka, horgolt terítő... A bácsföldvári szerbtanár, Tatjana Stojić várt bennünket. Még az igazgató is megnézte a bemutatónkot, végighallgatta az előadásunkat. Persze szerbül beszélünk. Végül megettük a kalácsokat, maffint, tortát, kiflit... amiket készítettünk. Szerintem nagyon érdekes volt, új dolgokat ismertünk meg, s élményszerűen tanultunk.

Reméljük, ezt a szép példát követik a szerb tagozaton tanító tanárok is, s majd elmondhatjuk Thurzó Lajos szép versét:

*Mily boldog világ is ez,
Játszanak a kétajkú gyerekek...
Hogyan kell örülni, mutatják nagynak,
S neveljük egymást szerbnek – magyarak.*

*Mert emberit és meleget
Kis szívükbe nem hiába hintem el –
Szonya is, ha felnő,
Lesz szép szerb rózsaszál,
Nem felejtí – tudom – a nem felejtethető,
Hogy egy magyar ember, hogy szerette őt.*

A csillagjósolás több ezer éves múltra tekint vissza, mely tulajdonképpen a csillagászat előfutára. Bár az asztrológia nem tudomány, és sokan támadják is, kétségtelen, hogy a mindennapjainkban gyakran belebotlunk a csillagok üzeneteibe, jóslatokba, melyek előrevetítik a jövőnk lehetséges alakulását. Ma már a legkülönbözőbb horoszkópokra akadhatunk az újságok lapjain vagy éppen az interneten, és a napi, heti, havi horoszkóp mellett olyan kategóriák is kialakultak, mint a sulihoroszkóp, a munkahoroszkóp, vagyon-, egészség-, divat- vagy fogyókúra-horoszkóp, mely a csillagjegyük alapján tanácsokat ad, figyelmeztet vagy jóslatokba bocsátkozik. A horoszkópok igen népszerűek, de felmerül a kérdés, vajon a bolygók állása egy adott időpontban tényleg meghatározza az életünket és személyiségünket, mozgásuk valóban előrevetít eseményeket? Rejlik-e igazság a csillagok üzenetében, melyet az asztrológusok fejtenek meg számunkra, személyiségünk megfelel-e a csillagjegyükben leírtaknak, vagy szemfényvesztés az egész, és csupán a szórakoztatás a cél? Ezekre a kérdésekre kerestük a választ a szabadkai Kizúr István iskola diákjaival, az ötödikes **Csúszó Csabával** és a hatodikos **Fogel Valentinával, Boskovity Nikolettával és Mák Leonával.**

Csaba szerint a fiúk kevésbé kísérik figyelemmel a horoszkópot, ő is csak néha olvasza el a sajátját.

– Az a baj, hogy a horoszkópok befolyásolhatják az embereket. Egyszer balesetet jósoltak nekem, és napokig attól rettegettem, mikor fog történni velem valami rossz. Persze nem volt semmi, ezért azóta nem nagyon veszem komolyan az ilyesmit. Szerintem a horoszkópok azért annyira népszerűek, mert az emberek, ahogy néha én is, szeretnék belelátni a jövőbe, meg kíváncsiak is, ugyanakkor nem biztos, hogy jó, ha előre tudjuk, mi fog történni. Van olyan, amikor igazat ír a horoszkóp, habár nehéz előre eldönteni, melyik csillagjósoknak lesz igaz a jóvendőlése, ezért én általában azt veszem alapul, amelyikben a legtöbb jó dolgot írják. Én Oroszlán vagyok a horoszkópban, és néhány Oroszlán-tulajdonság rám is jellemző, de úgy gondolom, az, hogy melyik csillagjegyben születtünk, nem feltétlenül határozza meg az életünket, a személyiségünket vagy a munkánkat. Habár engem nem befolyásol, hogy a barátaim milyen csillagjegyben születtek, ez is számíthat, mert egyes jegyek jobban kijönnek egymással.

Nikoletta a heti horoszkópot a rádióban szokta meghallgatni, és néha az újságban is elolvassa a csillagok üzenetét.

– A horoszkópban vannak olyan dolgok, amik igazak, és olyanok is, amik nem. Volt

Csillagok jóslata

már rá példa, hogy egy megjósolt esemény bekövetkezett, néha pedig azt találják el, milyen lesz a hangulatom. Úgyhogy valamennyire hiszek a csillagjósolásban, de azért vannak benne túlzások is, mint ahogy vannak olyanok is, akik a horoszkóp minden állítását elhiszik. Sok asztrológus van a világon, de a jóslatok nagyon különbözőek, ami egy kicsit elbizonytalanít, mennyire lehet hinni a horoszkópnak, ezért én általában több jóslatot is elolvasok. Az én csillagjegyem a Szűz. Tavaly olvastam is róla, hogy milyenek a Szűz jegyében születettek, és úgy vettem észre, eléggé jellemző rám a rendmánia, a precízesség, a legkisebb hibát is észreveszem, mint ahogy a legtöbb Szűz. Az aljegyem Iker, és néhány Iker-tulajdonságot úgyszintén észrevettem magamon, ezért, amikor horoszkópot olvasok, azt is megnézem, mit írnak az aljegyemnek, és így teljesebb képet kapok.

Valentina is Oroszlán a horoszkópban, s mint mondja, néha valóban irányítani akarja a dolgokat, ahogy egy uralkodó jegyhez illik.

– Néha el tudom érni, hogy minden úgy legyen, ahogy én akarom, persze nem mindig van ez így, és ilyenkor néha fél órát duzzogok a szobámban. A én aljegyem Kos, ahogy apukám is a Kos jegyében született, anyukám pedig úgyszintén Oroszlán. A Kos horoszkópját nem szoktam olvasni, de amit a Kosokra általánosságban írnak, az teljesen apukámra illik. Én inkább anyuhoz hasonlítok, hiszen ugyanaz a csillagjegyük,

hasonló a dolgokhoz való hozzáállásunk, a gondolkodásmódunk, ugyanazt mondjuk. A saját horoszkópomat viszont követem, szoktam napi és havi horoszkópokat is olvasni az újságban vagy az interneten. Általában be is jön, és úgy gondolom, bizonyos horoszkóppal kapcsolatos dolgokra lehet alapozni is, például hogy melyik jegyek illeszkednek össze, vagy hogyan lehet meghódítani valakit, mit szeret vagy milyen a személyisége, úgyhogy nekem valahol számít, hogy a másik milyen jegyben született.

Leona Vízöntő a horoszkópban, de az aljegyének még nem nézett utána.

– Azt vettem észre, hogy a csillagjegyemnek megfelelő tulajdonságok jellemzőek rám is, de biztosan valamennyire befolyásol minket az aljegyük is. Egyszer szívesen elkészíteném a személyes horoszkópomat is. Vannak különféle horoszkópok, és szerintem egyesek esetében valóban eltalálják, hogy milyen színek jellemzőek rájuk, milyen munka való nekik, vagy milyen lakásban érzik jól magukat. Egyébként napi szinten figyelemmel kísérem a horoszkópomat, általában a tévében szoktam megnézni, mit mondanak a csillagok, de azért nem veszem komolyan minden szavát. Nem árt követni a horoszkópot, de sok asztrológus van, akik mind más mondanak, ezért szerintem a legtapasztaltabbak szavát kellene komolyabban venni, habár előre tényleg nem lehet tudni, kinek a csillagjóslata lesz az igaz.

Sztojánovity Livia

Kenyeret és cirkuszt!

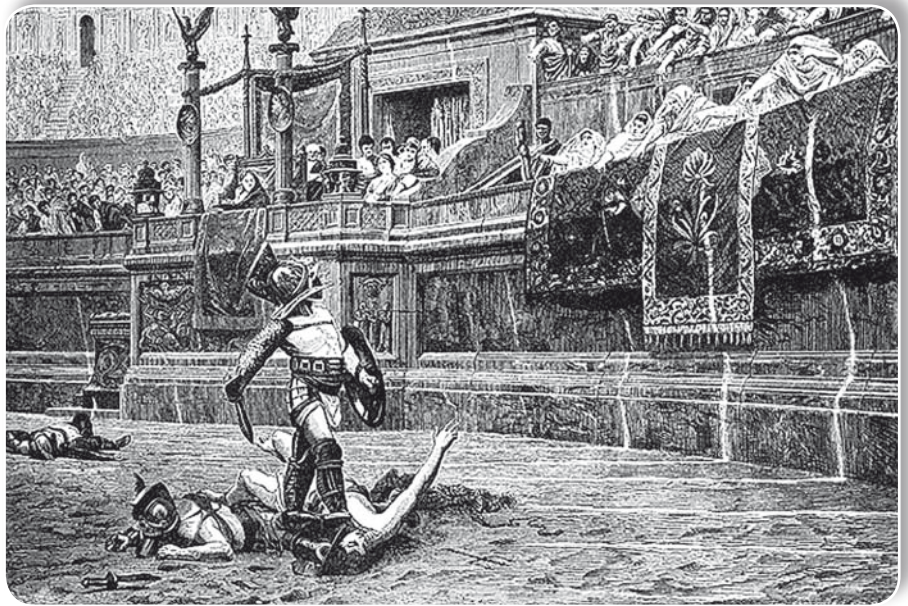
A rabszolgák sajátos fajtáját alkották a gladiátorok. Elnevezésük a latin *gladius* szóból származik, ami kardot jelent. A gladiátorok az amphiteatrumokban (aréna) egymással vagy vadállatokkal harcolva szórakoztatták uraikat.

A rómaiak újra divatba hoztak egy ősi, etruszk játékot, s rabszolgáikat arra kényszerítették, hogy egymással életre-halálra megvívjanak. Időszámításunk előtt 264-ben, amikor az első pun háború kitört, zajlott le az első gladiátorharc Róma fórumán, hogy egy régi római család, a Brutusok egy tagjának temetését megünnepeljék. Szerény volt a kezdet, három pár küzdött csak egymással.

Az ezután következő három évszázad alatt Róma gladiatori játéka óriási méreteket öltöttek. Eleinte, amíg gyakran volt háború, a gladiátorokat a hadifoglyok közül válogatták ki. Jellemző nemzeti fegyverzetükben jelentek meg az arénában tetovált britek, mók, szkíták, néger és a többiek. Később az alsóbb néposztályokból kikerült halálra ítélt bűnösöket használták fel a célra.

Te hát egyre növekedett a kereslet az áldozatok után, közönséges rabszolgákat adtak el a gladiatori iskolák tulajdonosainak, és akár melyik rabszolga, aki valami okból magára vonta ura haragját, bekerülhetett egy ilyen gladiatori intézménybe.

Rómában a gladiátorokat fegyveres testőröknek is kezdték felhasználni, vagy pedig azért, hogy azok szórakoztassák őket. A harc látványos bevonulással kezdődött. A komoly küzdelmet harsonaszó előzte meg. Azt a gladiátort, aki bármi okból nem akart kiállni, korbáccsal vagy tüzes vassal kergették ki a porondra. A sebesült néha úgy kért kegyelmet, hogy a hüvelykujját fölfelé tartotta. Ilyenkor a nézők a kegyelem jeléül vagy zsebkendőjüket lobogtatták, vagy pedig halálra ítélték a sebesültet azzal, hogy karjukat kinyújtották, és mutatójukat lefelé fordították. A haldoklókat és a hullákat külön helyre cipelték ki, a *spoliarium*ba, ahol leszedték róluk ruhájukat és fegyverzetüket, és megadták nekik a kegyelemdőfést.

„Kenyeret és cirkuszi játékokat” (*Panem et circenses*) – volt az elszegényedett és dologtalan római nép jelszava. A köztársaság idején ezzel nyerték el a nép kegyét és szavazatát azok, akik állami tisztségekre pályáztak. A császárok a szegényeket ingyengabonával, Róma egész lakosságát pedig nagyszabású játékok rendezésével állították maguk mellé. Így terelték el a figyelmet a belső bajokról, és akarták elejét venni a nép elégedetlenségének.

Többször is előfordult, hogy a rendezők a szünetekben étellel, itallal is ellátták a tömeget, hogy népszerűségüket növeljék. Róma fénykorában évenként átlag 100 különböző játékot rendeztek, közöttük számos gladiátorviadalt és kocsiversenyt.

Gladiatori játékok

A „játék” valójában kegyetlen öldöklés volt. Az aréna homokját emberi vér festette, és halálhörgéstől visszhangzottak a Colosseum falai. „Öld, vágd, égesd!” – üvöltötte a vérszomjas tömeg, és sok száz éven át szerte a birodalomban hadifoglyokat kényszerítettek arra, hogy a tömegek szórakoztatására vérüket ontsák. A küzdelem napján már korán hajnalban talpon volt az egész város. A gladiátorok színes menetben vonultak az utcákon. Ezüsttel bevont pajzsot, mellvértet, díszes sisakokat viseltek, és zenésző ütemére meneteltek. Fegyvereiket a menet végén a szolgák vitték. Felsorakoztak a császár páholya előtt, s ajkukról egyszerre hangzott fel: „Üdv neked császár, a halálba indulók köszöntenek téged!”

Megszóltatták a kürtök, a trombiták, és elkezdődött a küzdelem. A közönség fergeteges lármája kísérte küzdelmüket. A gladiátorok többféle fegyverzetben küzdöttek. Az egyik pajzsral, karddal vagy lándzsával harcolt. Vele szemben a másik fegyvere csupán egy háromágú szigony volt, kezében nagy hálót tartott.

A szünet után került sor az állatviadokra. Fenevadak és gladiátorok között folyt a

párharc életre-halálra. A hosszú ideig tartó küzdelemnek az ijászok nyilai vetettek véget, hogy a szünet után újra embervér folyjon a nép szórakoztatására.

Kocsiversenyek

A Circus Maximus versenypálya háromemeletes lelátóin negyedmillió ember szorongott. A 600 méter hosszú és 200 méter széles versenypályán rendezték a kocsiversenyeket. A versenyőrök napokig beszéltek az emberek éppén úgy, mint napjainkban a labdarúgó-mérkőzésekről.

A versenypályát hosszában egy töltésszerű fal osztotta ketté. A fal közepén Augustus császár egy hatalmas, Egyiptomból szállított obeliszket állíttatott fel. A verseny ünnepélyes bevonulással kezdődött. Díszes kocsisor hozta az istenek szobrai. A versenyzők sorsot húztak, ki honnan induljon. A versenyeken általában két- és háromfogatos kocsik indultak. A kocsirúd mindkét oldala mellé befogott lovak farkát befoták, nehogy a gyeplőt a farkuk alá kapják.

A rendező fehér kendőt dobott a pályára, ezzel adott jelt az indulásra. A hajtók kezében nagyot csattant az ostor, s megkezdődött a küzdelem. Hétszer kellett megkerülni a pályát. Egy futam 8400 méter volt, s tizenöt percig tartott. A közönség harsány kiáltozással biztatta kedvenceit.

Rendszerint négy csapat mérkőzött egymással. Mindegyik csapatnak megvolt a maga színe: fehérek, kékek, vörös és zöld. Ezeket a színeket viselték a hajtók meg a szurkolók tábora is. A győzelmi esélyeket Róma-szerte tárgyalták.

A Colosseum és a Circus Maximus lelátói minden játékon zsúfolásig megteltek. De sokan szórakoztak Róma három színházában is. Mindig nagy sikert arattak az artisták és a balettművészek előadásai is.

Összeállította: Uri Ferenc történész

Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc Magyarország újkori történetének egyik meghatározó eseménye, a nemzeti identitás egyik alapköve. Társadalmi reformjaival a polgári átalakulás megindítója, önvédelmi harcával a nemzeti mitológia részévé vált. Szerves része volt az 1848-as európai forradalmi hullámnak, azok közül viszont lényegében egyedül jutott el a sikeres katonai ellenállásig. Eredményességét mi sem mutatja jobban, mint hogy csak a cári Oroszország beavatkozásával lehetett legyőzni, amelynek soha ekkora hadserege addig nem járt még külföldön. Gyakorlatilag az 1848–49-es harc a magyar nemzet történetének leghíresebb háborús konfliktusa is.

Magyarország a török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc elbukása után erősen korlátozott, mégis meglévő önállóságot élvezve volt része a Habsburg Birodalomnak. Az 1723-ban elfogadott Pragmatica sanctio törvényesen is rendezte a Habsburg uralkodó és a magyarországi rendek viszonyát. Az egyetlen komolyabb további előrelépést ezen a területen 1848-ig az 1791. évi X. törvényikk jelentette, amely biztosította az ország jogi függetlenségét a birodalom többi tagállamával szemben.

***

Szelleme él!

Március 15-én a bécsi forradalom hírére magyar küldöttség indult a pozsonyi országgyűlésről a császári városba, s időközben Pesten is kitört a forradalom. Március 16-án Bécsbe is eljutott a pesti forradalom híre. Az udvar meghátrált, s kénytelen volt engedni a pozsonyi küldöttség követeléseinek. Hozzájárult március 17-én gróf Batthyány Lajos miniszterelnöki kinevezéséhez. Beleegyezett az önálló magyar kormány megalakulásába. Megígérte, hogy a király szentesíti a reformtörvényeket. A gróf Batthyány Lajos vezetésével megalakuló új kormány már nem a királynak, hanem az ország választott képviselőinek, a magyar országgyűlésnek tartozott felelősséggel. Ezért tehát független, és felelős kormány volt, ami a bécsi udvarnak nem felelt meg, csak az alkalmas pillanatot várta a leszámolásra.

***

Amikor Bécs megpróbálta letörni a magyar forradalmat, kemény ellenállásba ütközött, a magyar seregekkel nem tudott elbánni, ezért segítségül hívta az orosz császár csapatait. 1849. június közepén Rüdiger és Paszkevicz orosz tábornokok

vezetésével több oszlopban közel 200 000 fős orosz hadsereg tört Magyarországra. A magyar vezetés így képtelen volt tartós ellenállásra képes fegyveres erőt állítani az orosz intervenció elé. A két nagyhatalom összefogása megpecsételte a magyar forradalom és szabadságharc sorsát. A szabadságharc sorsa tehát abban a pillanatban eldőlt, amikor az oroszok a magyar határt átlépték, de a vég bekövetkezéséig még eltelt pár hónap. A magyar hadsereg anélkül hullott szét és semmisült meg, hogy Haynau jelentős győzelmet aratott volna fölötté. A Kossuth által diktátorsággal felruházott Görgey számára egyetlen lehetőség maradt: letenni a fegyvert. Serege ekkor körülbelül 30 000 ember volt, akik közül 5000 fegyvertelen újonc honvéd. Görgey augusztus 11-én haditanácsot tartott tábornokaival és tisztjeivel, és a fegyverletételre szánta el magát, kizárólag az oroszok előtt (Világosi fegyverletétel).

A magyar forradalom és szabadságharc elvérzett, de fénye tovább világít, például szolgálva arra, hogy akitől elveszik a szabadságát, az előbb-utóbb azt még kiharcolhatja magának, de aki önként mond le róla, az soha...

Vetélkedő az óbecsei Petőfi Sándor iskolában

1848 – Népek tavasza elnevezésű történelmi és irodalmi vetélkedővel emlékeztek az óbecsei Petőfi Sándor Általános Iskola felső osztályos tanulói az 1848–49-es magyar forradalom és szabadságharc hőseire március 14-én.

A műsor 17 órakor kezdődött. A vetélkedő csapatok kapitányai ünnepélyesen megkoszorúzták Petőfi egész alakos szobrát, majd – mint azt Kuszli Angéltól megtudtuk – az iskola dísztermében ünnepi műsorral, történelmi-irodalmi vetélkedővel folytatódott a rendezvény, melyet Benák Erzsébet és Kuszli Angéla

magyartanárnök és Bartha Áron történelemtanár állított össze, Csonka Ágota, Kéring Piroska, Tallós-Kosanić Zsuzsanna, Lázár László és Pecze Ferenc közreműködésével.

A vetélkedő résztvevői tudásukkal tették ünnepélyessé a megemlékezést. A rendezvény célja, hogy a tanulók játékosan elmélyüljenek az 1848–49-et felölölő magyar történelem és irodalom anyagában. Négy csapat mérte össze tudását. A zsűri díszvendégei voltak az iskola egykori igazgatói, Berecz Tamás és Szűcs András tanár urak. A Széchenyi nevét viselő csapat

(Tóth Szilvia, Barna Balázs, Turzai István és Rajslí Beáta) az első helyen, a Kossuth nevét viselő (Kiskomáromi Zsombor, Horvát Nikolett, Szummer Ervin, Tóth Viktor) a második helyen, a Jókai csapat (Bagi Natália, Kovács Henrik, Becsei Sebestyén és Kisutcai Ildikó) a harmadik helyen, míg a Petőfi csapat (Fehér Norbert, Csernyák Hunor, Almási Csongor és Károlyi Áron) a negyedik helyen végzett. Az iskola díszklevéllel és könyvjutalommal ajándékozta meg a vetélkedő tanulókat.

K. E.

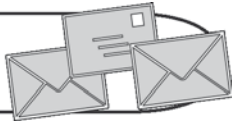

Az első helyen végzett csapat

A Kossuth csapat

MIZUJS?

A méz

A méz jótékony hatásáról már pici koromban hallottam. „Méz enni annyit jelent, mint egészségesnek maradni” – mondogatták a szüleim.

Ez rendben is van, sőt a méhecskét mi védett állatként tartjuk számon, mert sohasem pusztíthatjuk el. Egyszer mégis pórul jártam vele, mert megcsípett. Ennek ellenére a vele való „találkozás” után is megmaradt a tisztelem iránta, hiszen sok jót tesz, és csak védekezésként szúr meg.

A mézet sok mindenre lehet használni: sütésre, főzésre, étellek ízesítésére, a testápolásban fürdéskor, arcápolásra is. Milyen szép dolog, hogy a méhek ingyen termelnek nekünk mézet! Az ő kis világuk számomra valóságos csoda. Virágról virágra szállva gyűjtögetnek, és egész életüket annak szentelik, hogy mézet készítsenek. Ma már nagyon sokan foglalkoznak méhészetel, és sokféle mézet készítenek: akácmézet, virágmézet, hárs-, napraforgó-, repce- és lucernamézet. De kiváló a levendula- és eperméz is. Különleges mézek is vannak, melyeket különböző magvakkal és aromákkal ízesítenek: ánizsos, mentás, tökmagos mézet is kóstolhatunk. Az én kedvencem a földimogyorós méz. Én naponta fogyasztok mézet. Minden reggel, mielőtt iskolába megyek, anyukám teát főz, amit mézzel ízesít meg.

Remélem, hogy ez a szépítő- és gyógyítószer még sokáig szolgál az ember táplálékául.

Nagy Mariann, 5. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

A bagoly

A Földön rengeteg madár él. Én mégis a baglyokról szeretnék írni, tudományos szempontból megközelítve.

Az első bagolyszerű madarak valamikor a földtörténeti középidő, a mezozoikum vége felé jelenhettek meg a Földön. A mezozoikum 248 millió évvel ezelőtt kezdődött, és 65 millió évvel ezelőtt fejeződött be. Az ezt követő 65–40 millió évvel ezelőtti eocénban feltehetően már számos bagolyfaj élt Európában. A baglyok általános jellemzői közé tartozik a legszembeötlőbb vonás, a fejük és arcuk viszonylag nagy mérete. A baglyok tollazata sűrű és puha, farktolluk rövid és szögletes, szárnyuk viszonylag nagy, lekerekített. Csaknem valamennyi bagoly éjszakai életmódot folytat. Nappal a legtöbb bagoly csöndben gubbaszt kedvenc pihenőhelyén, ez lehet akár egy védett ág, sziklaparkány vagy elhagyott épült ereszcatornája. A baglyok szeretik hallani a saját hangjukat, és nemcsak huhognak meg rikoltoznak, hanem sok másfajta hangot is képesek kiadni. A szaporodási időszakban a baglyok igencsak úgy mond „beszédesekek”. Az uhu ilyenkor 600-szor „megszólalhat” egy éjszaka alatt. A fiókák csipogással ecsetelik, mennyire éhesek. A baglyok szinte csak

Az én kutyám

Az én kutyám neve Pocak. Azért neveztük így el, mert amikor kicsi volt, nagyon nagy volt a pocakja.

Pocak egy nagyon aranyos kutyus, ahogy nőtt, egyre jobban hasonlított egy tacsókora. Szeret játszani a másik három kutyámmal, Bundással, Linával és Foltossal. Ők négyen sok örömet és vidámságot szereznek nekem, hiszen, amikor kimegyek az udvarra, sohasem unatkozom. Pocak mindig felugrik a teraszra, és így már bent is van a kertben, aminek nem igazán örülnek a szüleim. Nem nagyon szereti a cicámat, Kormit, ha az az ablakban ül, mindig megugatja. A kutyáim közül Pocak és Foltos szokott a legtöbbit enni. Pocak tavaly télen sokszor bejött a házba, és elaludt a fotelban. Nyáron nem nagyon akart fürödni, viszont a többi kutyámmal örömmel fürdött.

Szeretem Pocakot, mert ő egy nagyon édes kutyus.

**Bauer Kira, 4. osztály,
Testvériség–Egység iskola, Bezdán**

élő állatokat esznek. Nagy ritkán dögöt is fogyasztanak. Többnyire kisemlősöket – cickányt, pocokot, nyulat esznek. Egy kis érdekesség, és ezzel tesztelheted, vajon mennyit tudsz a bagolyokról. Az erdei bagoly legalább 270 fokban képes elfordítani a fejét. A bagoly – Pallasz Athéné madara – az ókorban a bölcsesség jelképe volt, a későbbi korokban azonban inkább a tudatlanságé és a babonás félelemké. A macskabagoly olyan sokféle hangot tud kiadni, hogy sokan a legmuzikálisabb madárként tartják számon. A baglyok több mint 80 faja folytat éjszakai életmódot.

Az én ismereteim is kifogyóban vannak, ami a baglyokat illeti, de egyelőre szerintem bőven elég ennyi információ erről a madárról. Ha megtudok valami újat a baglyokról, biztos papírra vetem a gondolataimat és az új ismereteket.

**Tomíć Sandra, 7. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Április 11.

Leó, Szaniszló, Leona és Klió napja.

Szaniszló: A szláv Stanislav névből származik. Elemeinek jelentése: állhatatosság, szilárdság dicsőség.

Klió: Görög eredetű név. Jelentése: hírnök, dicsőít, ünnepel.

1964. IV. 11. (49 éve)

A költészet napja. József Attila születésnapján először rendezték meg a költészet napját.

1241. IV. 11. (772 éve)

A mongolok Batu kán vezetésével legyőzték IV. Bélát a Sajó melletti Muhinál. Két nappal azután, hogy a leignitzi csatában megverték II. Henrik herceg német-lengyel seregét. Oroszország leigázása után a mongolok betörték Lengyelország és Magyarország területére. A Mongol Birodalom ellen nem történt összefogás, mivel túl csekélynek ítélték a veszélyt.

Április 12.

Gyula, Zénó, Szilárd, Konstantin, Csanád, Csaba, Baldwin és Sebő napja.

Gyula: Régi magyar személynév. A török eredetű gyula méltóságnévből származik, a kazároknál ez volt a valóságos király címe (a társfejedelem címe: kündü, kende). A honfoglalás korában az ország második legfőbb méltóságát nevezték így. A nevet később azonosították a latin Julius névvel.

Baldvin: Német-angol eredetű név. Jelentése: bátor barát.

1954. IV. 12. (59 éve)

A rock and roll születésnapja – annak emlékére, hogy New Yorkban Bill Haley rögzítette Rock Around The Clock című lemezét.

1961. IV. 12. (52 éve)

A Vosztkok-1 fedélzetén Jurij Alekseevics Gagarin 1 óra 48 perc alatt

megkerülte a Földet. Azóta e napot ünneplik világszerte az űrhajózás napjaként.

Április 13.

Ida, Márton és Hermina napja.

Ida: Germán eredetű szó. Jelentése: harci istennő, tevékeny, serény. Más magyarázat szerint a már nem használatos Ida-, ldu- kezdetű, összetett nevek rövidülése.

Márton: A latin Martinus név rövidült, magyar formája. Jelentése: Mars hadistenhez hasonló, harcias, bátor.

1963. IV. 13. (50 éve)

Megszületett Garri Kaszparov örmeény származású orosz sakkozó, egyéni világbajnok, többszörös olimpiai bajnok. 1985-ben Karpov ellen 5:3-as arányú győzelmet aratott 16 döntetlen mellett, és ő lett a világ legfiatalabb sakkvilágbajnoka. 2000-ig ő maradt a világbajnok.

1892. IV. 13. (121 éve)

Megszületett a skót Sir Robert Alexander Watson-Watt, a radar feltalálója. A radar visszaverődő rádiósugarak segítségével határozza meg távoli objektumok helyzetét, méretét, formáját, gyorsaságát és irányát. Sir Robert Alexander Watson-Watt azért fejlesztette ki az első radarrendszert, hogy a biztonságos repülés érdekében nyomon lehessen követni a viharok útvonalát. Találmánya mindazonáltal hozzásegítette a szövetségeseket a II. világháborúban a németek elleni győzelemhez is.

Április 14.

Tibor, Gusztáv, Benedek, Tiborc, Jusztin, Euszták és Maxim napja.

Tibor: A Tiborc név rövidülése, ami latin eredetű. Jelentése: tiburból származó, tiburi. Más magyarázat szerint Bod Péter alkotta a hasonló erdélyi helységnévből, amely szláv eredetű.

Maxim: Latin eredetű név, a Maximus családnévből származik. Jelentése: nagy növésű, magas.

1849. IV. 14. (164 éve)

A debreceni országgyűlés kimondta a Habsburg-ház trónfosztását, és Kossuth Lajost kormányzóvá választotta.

1902. IV. 14. (111 éve)

Marie és Pierre Curie először izolálta a radioaktív elemet, a rádiumot.

Április 15.

Anasztázia, Tas, Julianna, Cézár és Nyeste napja.

Tas: Régi magyar személynév. Török eredetű, a jelentése: kő.

Nyeste: Régi magyar női név, a nyest állatnév kicsinyítő képzős alakja.

1910. IV. 15. (103 éve)

Bánki Donát bejelentette szabadalmát a nyersolajmotorra. Legfontosabb újítása az 1893-ban szabadalmaztatott porlasztó, vagyis karburátor volt. A Ganznál töltött évek alatt sok saját találmánya és szabadalma volt, többek közt az elsőkerék-meghajtású autó, valamint a gőz- és a vízturbina.

1452. IV. 15. (561 éve)

Megszületett Leonardo Da Vinci festő, szobrász, grafikus, építész, mérnök és természettudós. Festészetében a művészetet a tudománnyal hozta kapcsolatba, rendelkezett a pontos érzékelés és a megszerzett ismeretek megjelenítésének képességével. Leonardo hírnevét az Utolsó vacsora és a Sziklás Madonna alapozta meg. Firenzében festett jelentős művei a Mona Lisa és a Szent Anna harmadmagával. Vázlataiban számos műszaki problémát megoldott az utókor számára, korát megelőzve leghíresebb vázlata a helikopter „terve”.

Április 16.

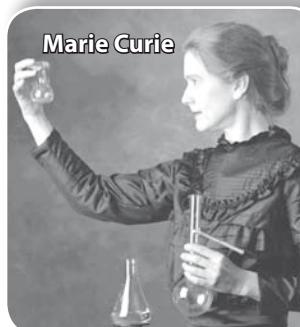
Csongor, József, Bernadett, Bánk, Benedek és Enikő napja.

Csongor: Török eredetű régi magyar személynév. Jelentése: sólyom, vadászmadar.

Benedek: A latin Benedictus névből származik. Jelentése: áldott.

1830. IV. 16. (183 éve)

Meghalt Katona József drámaíró, a Bánk Bán szerzője.

1889. IV. 16. (124 éve)

Londonban megszületett Charlie Chaplin (eredeti nevén: Charles Spencer Chaplin) angol filmszínész, forgatókönyvíró és filmproducer (A kölyök, A diktátor). Chaplin 1925-ben bemutatott Aranyláz című némafilmje kigúnyolta a gazdagság utáni hajszát, becsületes „kisembert” alakított, aki végül elnyerte jutalmát. Az amerikai filmipar, az „álmogyár” az emberek mesevágyát elégítette ki. Az 1940-ben készült A diktátor című hangosfilmjében kettős szerepet alakított: Hitlert, a diktátort és a borbélyát, akit egyenruhában összevetészenek a diktátorral. A filmben kifigurázta, nevetségessé tette és egyben bírálta Hitler magatartását.

Április 17.

Rudolf, Csongor, Klára, Rezső, Raul és Nyeste napja.

Rudolf: Germán eredetű német névből származik. Jelentése: dicsőség, hírnév, farkas.

Klára: Latin eredetű. Jelentése: világos, ragyogó, híres.

1790. IV. 17. (223 éve)

Nyolcvannégy éves korában meghalt Benjamin Franklin amerikai tudós és politikus. Az ő nevéhez fűződik többek közt a villámhárító és a bifokális szemüveg feltalálása, de sikeres nyomdász és tehetséges író is volt. 1753-ban átalakította az amerikai postafogalmat, közkönyvtárat, tűzoltóegyletet, kórházat, egyetemet és biztosítótársaságot hozott létre. Londonban és Franciaországban diplomáciai feladatokat is végzett, Pennsylvania kormányzójaként pedig egyike volt az amerikai Függetlenségi Nyilatkozat aláíróinak.

1959. IV. 17. (54 éve)

Az angliai Sheffieldben megszületett Sean Bean színész (Férfias játékok, Goldeneye – Aranyszem, Ronin, A Gyűrűk Ura – A Gyűrű Szövetsége).

Beépített ösztönök

Lápos vidéken márciusban a fű között sárgán virító martilapuban, áprilisban a mocsári gólyahír és a láp tiszta vizéből kinyúló sárga nőszirm virágaiban gyönyörködöm. A kiöntésekhez minden irányból érkeznek a nászokra készülő barna varangyok. Heteken át hallhatók a hímek unokogó hangjai. Ugyanott petéznek a mocsári békák, hímjeik a pázás idején gyönyörű égszínkék „ruhában” pompáznak. De ezekben a vizekben növekednek az erdei békák, a zöld levelibékák és a pettyes göték lárvái is.

Fekete bodza

Halastavak mentén járva napos időben gyakran találkozom mocsári teknőssel. Akkor bújjik elő, maikor a nap már melegen süt, és ha senki és semmi sem zavarja, hosszasan sütkeznek. Sok évvel ezelőtt láttam egy vízbe dőlt fatörzset, amelyen tucatnyi teknős napozott egymás mellett. Nagyon óvatosak, minden pillanatban készek arra, hogy a vízbe csusszanjanak. Éjszaka vadásznak csigákra, férgerekre, békákra, götékre és vízirovarokra. Az egészséges halat nem képesek elfogni, a betegek eltakarításával pedig használnak.

A nőstények június végén alkonyatkor a szárazra másznak, a laza talajban sekély mélyedést készítenek, és abba rakják le négy-tizenkét fehér, puha héjú, hosszúkás tojásukat. A fészket gondosan betemetik, haspáncéljukkal még el is simítják. A kisteknősök szeptem-

berben kelnek ki, és nyomban a vízbe sietnek. Ösztönösen érzik, merre kell menniük, akkor is, ha a tavat vagy a csatornát nem látják. Egyszer tanúja voltam annak, amikor két apró, frissen kelt teknős éppen a víz felé gyalogolt. Kísérletképpen háromszor is megfordítottam őket, mindig ugyanazzal az eredménnyel. Először ijedten tettek néhány lépést az ellenkező irányban, aztán megálltak, majd belső iránytűjük parancsára megfordultak, és újra a tó felé siettek. A vizet nem láthatták, mégis feléje igyekeztek. Kárpótlásul a kiállott ijedséget, kézben vittem őket a partig.

Erdei fülesbagoly

Ökológiai szempontból a kultúrtáj rendkívül fontos részei a kisebb-nagyobb facsoportok, fás ligetek, mezsgyék és az utak vagy az árkok mentén húzódó bokorsorok. Rejtkehelyet, fészkelő- és táplálkozóhelyet kínálnak számtalan állatnak, és zöld folyosóként segíthetik bizonyos fajok terjedését. Az őszi és tavaszi vonulás idején pedig poszták, fülemülék és más madarak veszik hasznukat. Az általam hajdan vizsgált árokparti bokrosokban egyebek mellett mezei és karvalyposzta, énekes nádiposzta, tövisszúró gébics, citromsármány és zöldike fészkel rendszeresen, de gyakran pihentek ott őzek is. Az ilyen bokrosokban gyakori fekete bodzának augusztustól fontos szerepe van a poszták

Fürge gyík

táplálkozásában, hiszen a barátkák, a mezei és a kis poszták a vonulás idején főleg a lédús fekete bogyókkal élnek.

A Duna-Tisza közén a nyárligetek szalakótának, búbusbankának és csókának nyújtanak otthont; ezek a madarak a fekete harkály vagy a zöld küllő vájta odúkbán nevelik fiókáikat. Az ezüstfaliigetekben gyakori fészkelő az örvös galamb és a vadgerle, míg a tüskés ágak között előszeretettel építkező szarkák és dolmányos varjak otthonaiban a fészket nem építő erdei fülesbaglyok, vörös és kék vércsék költenek. A bokrosokban és fás ligetekben gyakran ráakadhatunk a róka vagy a borz kotorékára, a magasabb ágakra estéknként fánok gallyaznak fel.

A legelő és füves árokpartok gyakori lakója a fürge gyík. Jelenlegi széles körű elterjedését az emberi tevékenységnek, az erdőirtásnak köszönheti. Amikor egykoron Közép-Európa nagy részét sűrű erdő borította, a napsütötte nyílt területeket kedvelő is hulló legfeljebb helyenként fordult elő. Manapság a füves területeken bárhol találkozhatunk vele. A hímek ebben az időszakban szép nászruhájukat viselik. A fürge gyíkok sáskákkal, szöcskével és pókokkal táplálkoznak. Megfigyelésükre a reggeli órák a legalkalmasabbak.

Az alföldi legelőkön és füves töltéseken helyenként gyakori az előbbinél jóval gyorsabban mozgó homoki gyík. Csak meleg, napsütötte időben tevékeny, az esős, hűvös napokon a földi lyukban marad.

Sch. E.

Mocsári teknősök

Borzpár

Melegítik a gólyákat Ukrajnában

Megerkeztek a gólyák Ukrajnába, de a madarak nem tudtak a rendkívüli és váratlanul érkező hóviharról, ezért állatvédők gyűjtik be őket, etetik és felmelegítik a szárnyasokat.

A nyugat-ukrajnai Ivano-Frankivszk megyében negyven gólyának nyújtottak segítséget a hatóságok. A szokásosan tavasszal dél-

ről visszaérkező gólyák ugyanis a rendkívüli időjárási viszonyok, a fagyok miatt éheznek és fáznak. A madarak etetéséről a helyi katasztrófavédelem szakemberei gondoskodnak, a fagyási sérülést szenvedett gólyákat pedig állatmenhelyekre, illetve egy közeli vadsparkba szállították.

Eközben a főváros, Kijev környékéről az állatvédők közösségi portálokon fordultak a helyi lakosokhoz, hogy, aki teheti, átmenetileg fogadja be otthonába a költöző madarakat, amelyek a zord időjárás miatt elpusztulhatnak. Kijev környékén főként gólyák és darvak vannak életveszélyben. A Kijev és Harkiv közti autópálya mentén számos fagyoskodó gólyát láttak az állatvédők. A madarak a hóval borított fák tetején gubbasztottak.

Januárban a katasztrófavédelem a dél-ukrajnai Szevasztopol lakosságát kérte arra, hogy etessék az ott telelő fiatal hatyúkat. A szárnyasok ugyanis még nem képesek tovább repülni, viszont a szokatlan hideg miatt veszélyben van az életük.

A majmok is kerülnek a faragatlan embereket

Amikor megfigyeljük két másik ember viselkedését, következtetéseket vonunk le a személyiségükkel kapcsolatban. Ha például azt látjuk, hogy egy másik emberrel valaki csúnyán viselkedik, akkor csökken a belé vetett bizalmunk.

Egy kísérletben emberek helyett csuklyásmajmok viselkedését figyelték meg. A tanulmányt publikáló James Anderson és munkatársai szerint a majmok is képesek az alapján ítélni, hogy az általuk látott emberek miként viselkednek egymással.

Minden egyes majom előtt jeleneteket játszottak el. Az egyikben az A színész megpróbált kivenni egy játékot egy tárolóból, és ehhez B színész segítségét kérte, aki segített is neki. A másik előadásban B nem volt hajlandó segíteni. A színészek mindkét előadás után ételt ajánlottak a majmoknak. Az első előadás után a majmok gyorsan elfogadták az ételt mindkét színésztől, míg a másik előadás után a segítséget kérő A színésztől szívesebben fogadták el a táplálékot, mint a segítséget visszautasító B színésztől.

A kutatók tettek egy harmadik kísérletet is, amelyben mindegyik színésznek saját tárolója volt, és mindketten azzal voltak elfoglalva. Ebben a jelenetben B nem segített. Láthatóan a saját problémájával volt elfoglalva, nem vette észre A kérését. Ebben az esetben a majmok nem tettek köztük különbséget, és mindkét színésztől elfogadták a felkínált harapnivalót.

A visszautasítás legvalószínűbb magyarázata az, hogy a majmok a viselkedésük alapján tettek különbséget a színészek között. Az pedig az emberi viselkedés nagyon részletes elemzésére utal, hogy a majmok észrevették, amikor B csak elfoglaltsága miatt nem segített.

Viselkedésünkkel tehát nemcsak más emberekre tehetünk jó benyomást, hanem egyes állatokra is.

A világ legszebb madarai

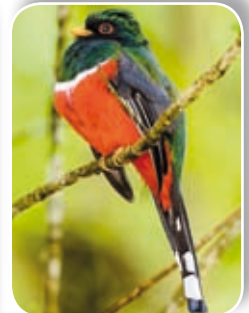
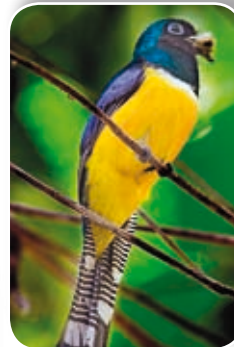
A trogonfélék

A trogonféléket gyakran nevezik a világ legszebb madarainak. Bár az ide tartozó összes faj egyedei nagyon hasonlítanak egymáshoz, minden típusnak saját színe, mintázata és szokásai vannak.

A trogonfélék a madarak osztályán belül a trogonalakúak rendjének egyetlen családjá mintegy negyven fajjal. Gyönyörű madarak, melyek a világ számos helyén megtalálhatóak. Trópusi és szubtrópusi erdőkben, valamint nyílt területeken élnek. Bár léteznek afrikai és ázsiai fajok, a legtöbb faj Közép és Dél-Amerika trópusain él.

Azok a madárfajok, melyek a trogonfélék

családjába tartoznak biológiailag nagyon hasonlóak. Mindegyikükre igaz, hogy jobban támaszkodik szárnyaira, mint a többi madár.

Repülés közben táplálkoznak, leginkább héjzatlan gyümölcsökkel, rovarokkal és más apró élőlényekkel. Számos faj esetében élőhelyüket az étrendjük határozza meg, mely néha igen monoton lehet. Van olyan faj, mely főként rovarokkal táplálkozik, míg mások apró gyümölcsfélével, például bizonyos bogyókkal. A trogonok lábai kicsik és gyengék, és a legalapvetőbb mozgulatokhoz is a szárnyaikat használják. A hímek feltűnőbbek és színesebbek, mint a tojók.

A trogonok üregekben, faodvakban fészkelnek. A tojó 2–4 tojást rak le, és majdnem minden fajnál a hím segíti a tojót a költésben, és a fiókák gondozásában.

A legtöbb trogonfajta Közép- és Dél-Amerikában található, Mexikótól Argentínáig, és a Karib-szigetek némelyikén, de két faj az Amerikai Egyesült Államok délnyugati részén él. Csak három trogonfajta él Afrikában: a Narina trogon, a csíkosfarkú trogon és a szalagosfarkú trogon. Az ázsiai fajok közül a vörösfejű trogon a legelterjedtebb. Bár az összes faj madarai nagyon hasonlítanak egymáshoz, minden típusnak saját színe, mintázata és szokásai vannak.

RÜGYFAKADÁS

Április

*Az év tizenkét hónapja
követi egymást évszázadok óta.
Kinek ez, kinek az a kedves,
attól függ, bennük ki mit keres.*

*Az április az én kedvenc hónapom,
bohókás egy kicsit, nem mondom.
Tréfákat hoz már elsejével,
nem is szűkölködünk a nevetéssel.*

*Az áprilist én még azért is várom,
akkor kaptam a legnagyobb ajándékom.
Megszülettem hetedikén szerencsésen,
boldogan és vidáman gögicséltem.*

*Anyukám is e hónap szülötte,
így sokat kedveskedünk körülötte.
Esik a hó, fúj a szél, vagy süt a nap,
április nekem sok szépet tartogat.*

Ali Amina, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Belejön, mint kiskutya az ugatásba

Kilencéves okromban, húsvét ünnepeén a szüleim egy pingpongasztalal leptek meg.

Nagyon boldog voltam, hogy ilyen szép ajándékot kaptam. A baj csak az volt, hogy még életemben nem asztaliteniszeztem. De még a labdát sem tudtam elütni. Szerencsém volt, hogy apukám jól tudott asztaliteniszezni. Így ő tanított.

– Majd neked is menni fog! – mondogatta.

Ősszel beiratott az asztaliteniszkлубba. Kaptam egy jó edzőt, aki rengeteget foglalkozott velem. Az első pár hónapban szinte mindenki legyőzött. A szüleim bátorítottak, hogy nem szabad csüggednem. Miután egy versenyen jól megaláztak, elhatároztam, hogy írok magamnak egy órarendet, amiben napi negyven fekvőtámasz, száz guggolás és kétszáz ugrálókötelezés állt. Ezt még a mai napig is csinálom, csak mindig több gyakorlatot rakok hozzá. Vettünk száz labdát, amikkel órát szerválhattam.

Hirtelen fordult a kocka. Belejöttem, mint kiskutya az ugatásba. Csak hordtam haza az érmekeket.

– Nagyon büszkék vagyunk rád! – mondogatták a szüleim.

Azóta is járok edzeni, és remélem, még sok sikerélményben lesz részem.

Szűcs Kószó Dávid, 5. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Húsvétkor

*Anyuval tojást festettünk.
Bekopogott a húsvéti nyuszi,
hogy jött locsolkodni.
Tojást adtunk neki,
piros, kék, zöld színűt,
nagyon megörült.
Kiszaladt a kertbe,
hagyott nekem ajándékot a fűbe!*

**Grbić Nikoletta, 3. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa**

Lánc

*Kezemben a lánc,
Fejemben a tánc,
Izgek-mozgok körbe-körbe,
Mindjárt leülök a földre.*

*Fejemben a nagy tánc,
Kezemben a nyaklánc,
Nyakamról leszedem,
Csuklómra ráteszem.*

*Kezemben ékszer,
Fejemben már kétszer
Előfordult e szöveg,
Itt állok, mint egy cövek.*

*Lánc a kezemben,
Tánc a fejemben,
Izgek-mozgok körbe-körbe,
Mindjárt leülök a földre.*

**Oláh Barbara és Dér Lonetta, 8. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Összeveszttem a testvéremmel

Az egész egy szép nyári napon történt. Egy napsütéses reggelen edzésre indultam. Amikor kiléptem a kapun, arcomon éreztem a kellemes nyári szellőt. Tizenöt perc buszozás várt rám.

Az edző bejelentette, hogy ma ezezni fogunk. Közben a barátommal a sorunkra vártunk, megbeszéltük, hogy a délelőttöt és a kora déutánt számítógépes játékokkal töltjük.

Az edzés végén úgy váltunk el egymástól, hogy ő emlékeztetett rá, ne felejtsek el minél előbb felmenni a skype-ra.

Amikor hazarétem, láttam, hogy a testvérem ül a számítógépnél. Miután letusoltam, megkértem, hogy engedjen oda a géphez. Vona-kodva, de megtette.

A nyugalom csak pár óráig tartott, jött a testvérem, és megkért, hogy engedjem most már át neki a gépet.

– Engedj már ide, hisz egész délelőtt te játszottál, és úgyis mindjárt indulnod kell – szajkózta.

– Pontosan. Egy óra múlva mennem kell, addig hagyj játszani. Azután estig addig játszod a buta játékaidat, ameddig csak akarod – mondtam kicsit szigorúbb hangon.

– Még hogy buta játékok! Nem is csinálsz mást, csak egész nap lövöldözől azokkal az idegbeteg haverjaiddal – sziszegte mérgesen.

A barátaim elmeállapotának lenézése több volt a soknál. Felkeltem, és megütöttem a kezét. Más sem kellett neki, rögtön szaladt árulkodni. Anyám azon nyomban kiharancsolt a géptől, és a kezembe nyomott valami hülye könyvet. Fél órán át úgy tettem, mintha olvasnék, aztán kihasználva az alkalmat, hogy a testvérem elment a mellékhelyiségbe, megváltoztattam a komputer jelszavát, készenléti üzemmódba tettem, elköszöntem, és elmentem.

Amikor hazarétem a strandról, azt állítottam, hogy a testvérem rontott el valamit. Aztán elmondtam neki a kis viccemet, és megmondtam a gép jelszavát.

A bökkenő az volt, hogy sem a régi, sem az új jelszó nem hatott. Ennek az lett a vége, hogy az operációs rendszert újra kellett telepíteni.

Az egészről természetesen az a tanulság, hogy engem nem kell piszkálni, és hagyni kell játszani.

Hamad Amir, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Kabalám

Nekem sosem voltak igazi kabalám, de mindig is szerettem volna egyet.

Egyszer a barátnőm mesélt egy karkötőjéről, amelyet még alsós korában kapott. Azt mondta, hogy szinte mindig szerencsét hozott neki. Gondoltam, nekem is jól jönne egy kis szerencse, viszont én nem akartam karkötőt. Nem tudtam eldönteni, mi legyen az a dolog, amiben még bízhatok, ha már minden más remény elszállt. Mivel semmi ötletem nem volt, hogy honnan és mit szerezsek kabalának, megkérdeztem anyukámat. Ő vállat vont, és azt mondta, nem tudja. Ezt akkor szokta csinálni, mikor nem ért egyet velem valamiben, és nem akar megbántani. Elegendő lett az egészből. Így hát kimentem sétálni. Unalmamban egy hatalmas fűzfa törzsének dőltem. Hátranéztem, hogy megbizonyosodjak róla, egyedül vagyok-e a környéken. Akkor pillantottam meg egy apró, feketén és lilán csillogó kavicsot. Ahogy közeledtem hozzá, egyre gyönyörűbbnek találtam. Felvettem és a tenyeremre helyeztem.

– Ő az! – mondtam. – Megvan végre!

Örültem, hogy nagysokára megtaláltam, amit kerestem, sőt sokkal, de sokkal ragyogóbb és tündöklőbb volt, mint amit kabalának el tudtam képzelni. Zsebre tettem, és hazafutottam megmutatni anyukámnak. Édesanyám ránézett.

– Tetszik, nagyon szép – mondta, majd folytatta tovább a házimunkát.

Azonban én már sokkal jobban ismerem annál, mint hogy ezt el is higgyem neki. Számára ez csak egy újabb használhatatlan porfogó, amire megint csak neki kell vigyáznia, hogy el ne keveredjen valahová. Ezek után mindig nálam volt a kavicsom, mindig szerencsét is hozott, vagyis igazából csak kedvet adott a tanuláshoz, és az így elért szép eredményeket az ő varázserejének tulajdonítottam. Így ment ez két hosszú évig. Anyu néha-néha már megelégtelte ezt, és finoman utalt rá, hogy szabaduljak már meg ettől a kőtől. Gondoltam, ha már így kell lennie, akkor egy szép helyen hagyom magára. Elmentem tehát a legközelebbi patakocskához, hogy ott bedobjam a szerzeményem, de csak nem tudtam magára hagyni. Fogalmam sincs miért, de féltettem. Mi lesz vele? Hová kerül, ha elhagyom? Ezek a kérdések cikáztak a fejemben. Már majdnem eldobtam, amikor eszembe jutott egy jó ötlet. Halastavat csinállok.

Azóta is a kis tóban csillog, úgy ragyog, mint régen, mint mikor megismertem.

Hatala Tünde, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A rossz osztályzat

Egy kapmó a naplóban nem való, de ha mégis oda kerül, akkor a boldogság is gyorsan elül.

Újhelyi Dávid, 8. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

RÜGYFAKADÁS

Bezúgtam

Ez a felelés még 5.-ben történt.

Negyedik órára, biológiára készültem. Nagyon izgatott voltam, mert tudtam, hogy felelni fogunk. Amikor a tanárnő beslattyogott az osztályba, annyira izgultam, hogy már majdnem a pad alá bújtam. Abban a pillanatban, amikor kinyitotta azt a „csodálatos” jegyekkel teli naplót, nem merem felemelni a tekintetem, mert tudtam, hogy akkor én fogok felelni. Ekkor a tanárnő felszólitott egy felelőt, Gombos Beátát. Bea előttem van a naplóban. Huhh! Ezt megúsztam! – gondoltam magamban. De amikor befejezte a felelést, a tanárnő újra diákokat szólított. Ki lehet az? Hát én! Félttem, mert nem tanultam arra az órára semmit. Felálltam, és próbáltam a kérdésre válaszolni. De csak ennyit mondtam: Ő, öhm, ö... csak dadogtam, szinte semmi értelmeset sem mondtam. „Erről ennyit!” – gondoltam magamban. Tudtam, hogy ez már egyes lesz. A tanárnő ezt mondta:

– Úgy látom, te erre az órára nem készültél...

Én meg sem merem szólalni, mert már arra gondoltam, hogy otthon mit fognak szólni. A tanárnő leülített, és megállapította: „Ez egyes!” Becsukta a naplót. Egész órán az járt a fejemben, hogy ha otthon megtudják ezt a szép egyest, akkor jaj nekem!

Amikor hazaértem, elmondtam a szüleimnek, mi történt. Ezt mondták: „Na, most menj fel a szobádba, és tanuld meg ezt az anyagot, utána kikérdezzek!” Én lehajtott fejjel felbattyogtam a szobámba, és megtanultam. Mikor kikérdezett anyukám, ezt mondta: „No, látod! Így az órán is elmondhattad volna, és az egyes helyett ötöst kaptál volna...”

Én megfogadtam anyukám tanácsát, és azóta nem zúgtam be, kivéve, ha mégis igen.

Gyetvai Dávid, 8. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Egy régi mesterség

Gondolkodtam, ki foglalkozhat seprűkészítéssel a faluban. Rátaláltam Jaramazov Erzsébetre, aki még mindig úzi ezt a mesterséget. Elmentem a lakásához, bekopogtam, és megkérdeztem tőle, elmesélné-e a seprűkészítés módját.

– Kítől tanulta a seprűkészítést?

– Még a férjemtől tanultam.

– Miből készül a kerti seprű, és hogyan jutnak hozzá az alapanyaghoz?

– Kóréból készül, amit magról ültetnek, de lehet palántálni is.

– Hogyan készítik a seprűt?

– Először is kivágjuk a kórét, megszáritjuk, majd összerakjuk. Egy vastagabb botot teszünk a közepébe, és seprű alakúra formáljuk.

– Mivel kötik össze?

– Dróttal. Úgy, hogy a lábamra teszek egy kötelet, ezt a már összerakott seprű köré tekerem, és a lábammal meghúzó, majd körültekerem dróttal, és a bugáját is összekötöm, hogy ne töredezzon.

– Nehéz munka-e, és el tudja-e adni a seprűket?

– Igen, nehéz, de főleg érteni kell hozzá. El tudom adni, mivel keresik a kerti seprűket. Van, aki húsz darabot is elvisz egyszerre, de egyesével is adok el. Még városból is jönnek érte. Piacra sem kell menni vele, házhoz jönnek érte.

– Mennyit tud évente eladni, és hol használják ezt a fajta seprűt?

– Évente körülbelül 200 darabot adok el. Főleg gazdasági udvarokban használják. Mivel gyorsabb a söprögetés vele.

– Hány éve úzi ezt a mesterséget, és meddig szeretné még folytatni?

– Már hat éve csinálom, és amíg az egészségem engedi, folytatni szeretném.

– Lesz-e, aki átveszi magától ezt a mesterséget?

– Még nincs, de remélem majd lesz, hogy fennmaradjon ez a mesterség is.

Elköszöntem Bözsi nénitől, és hazafelé menet elgondolkodtam azon, milyen nehéz is volt régen a megélhetés.

Velez Roland, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Bemutatom a nagypapámat

Az én nagypapám nem átlagos ember. Ha megismered, megtudod, mennyi kalandban volt része élete során.

Egy kis faluban született, Ludason. Egyszerű családja volt, nehéz körülmények között éltek. A szülei szigorúak voltak vele, megtanították a kemény munkára. Életükben bekövetkezett a véres és félelemmel teli háború. Mindent elvettek tőlük. Puskalövések, bombázások, rejtőzködések. Ez az idő is elmúlt, a nagyatám megtanult igazi ember módjára élni, és becsülni azt, amije van.

Nyitott a világra, szereti az embereket. Sokszor szerepel a rádióban vagy tévében, mert sokan kíváncsiak az életére. Megjárta még Egyiptomot is, ott békefenntartó katona volt. Palicson, ahol élt, megválasztották polgármesternek. Cipészként dolgozott egész életében.

A nagymamám is cipész volt. Így ismerkedtek meg, összeházasodtak, és két gyerekük született, anyukám és a nagybácsim. Azóta egy kicsit nyugodtabbá vált az élete. Cipészként dolgozik az egész család. Megszokta a pörgést, a munkát, és ezért nem ül otthon tétlenül, dolgozik, a barátjával hajózik, főz, az állatait gondozza. Halászléfőző-versenyeken vesz részt, ahol nagy eséllyel ő nyer. Szereti az állatokat. Sok bajbajutott állatot mentett már meg.

Nagypapámnak fekete haja van, olyan fekete, hogy meg szokták kérdezni tőle, hogy festi-e. Barnák a szemei, szemüveges, zömökebb testalkatú. Palicson mindenki ismeri, ezért, aki szembe jön vele, illedelmesen köszön neki.

Büszke vagyok rá, mert bármilyen helyzetben volt, nem csüggedt el, kitartott, és megtartotta az irántunk való szeretetét. Véleményem szerint sok ember példát vehetne róla, nehéz múltjuk ellenére megtarthatnák a mindennap örömeit, és ilyen szeretetteljesek is lehetnének, mint az én nagypapám.

**Bálint Beáta, 6. osztály,
Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka**

Az én padtársam

*Padtársamat Toldi Miklósnak hívják,
de az osztálytársak Mikinek szólítják.
Sportos alkat, remekül úszik,
a szekrényén jó pár érem fénylik.
Barna szeme, barna a haja,
erős és izmos a karja.
Szereti a pizzát és a GTA-t,
kevésbé a fizikát.
A lelke mélyén segítőkész és jószívű,
a személyisége sokszínű.
Nem fél ő semmitől,
sem a kígyóktól, sem a vérvételtől.
Néha a neve rosszaság,
egyszer kettétörte a földrajztanárnő kaktuszát.
Neki sok barátja van,
mindenki kedveli őt az osztályban.*

**Nagypál Kata, 6. osztály,
Cseh Károly iskola, Ada**

Kedves Pajtások!

*Egy versben és egy fogalmazásban még a húsvét köszön vissza, aztán jöhet a szeszélyes, bolondos április! A mókamester pedig **Oláh Barbara** és **Dér Lonetta**. Ők nemcsak a szavakkal, hanem a gondolatokkal is játszanak a Lánc című közösen költött versben.*

*És ismét kavics, most kabala szerepében hoz szerencsét **Hatala Tündének**, és emellett a ma olvasható nagyszerű fogalmazásnak is ihletője. Tanácsolom, hogy mindenki keresse meg a maga kavicsát, hátha akkor a jövőben elkerülheti a **Bezúgtam** című katasztrófát. Bár megtörténhet, hogy az egyes nem mindig katasztrófa, sőt **Újhelyi Dávid** képversében még tapsolunk is neki.*

*Nagyon szép érzés a testvéri szeretet, és ezért, ha valaki beleront, magára vessen! **Hamad Amirnak** mindkettőben része volt. Aki elolvassa a fogalmazását, mégis megbocsát Amirnak, mert nagyon ügyesen beleszötte történetébe az önrónia fonálát, s a bűnhődést is csibész módjára éli meg. És most rátok bízom, hogy eldöntsétek, vajon Hamad Amirnak vagy Toldi Miklósnak (**Nagypál Kata** padtársának) a bőrében szeretnétek-e lenni.*

*Élég régen esett szó itt a Rügyfakadásban a különféle foglalkozásokról, pedig a pályaválasztás kérdése megkerülhetetlen. **Velez Ronald** ma egy régi foglalkozást mutat be interjúalanya segítségével. A seprűkészítés ilyen módja már nem időszerű, de a fogalmazás nagyon tanulságos, mint ahogy tanulságos **Bálint Beáta** nagyapjának az életútja is.*

Csantavér: Barta Stefánia, Berényi Dorina, Bojtos Miksa, Hatala Tünde, Januskó Jázmin, Jurcsek Flóra, István Anna, Kovács Nikoletta, Rózsa Boglárka, Oláh Klaudia, Oszvár Bianka, Szabó Lóránt, Tamunović Nikol és Zserai Petra (3 írás); rajzot küldött Babić Ivet, Farkas Naomi, Früstök Anita, Gregus Emma, Kovács Viktória és Nagy Noémi;

Magyarcsernye: Bába Emese, Budai Benjamin, Csala Norbert, Deák Roland, Orosz Nikolett és Sötét Krisztián;

Magyarkanizsa: Bálint Fanni, Čongradac Filip, Graca Sóti Ágnes, Grbic Nikoletta, Rózsa Fanni, Szatmári Viktória és Újhelyi Dávid;

Palics: Harmat Tamara, Lipták Ramona és Szalaji Natália.

Az igazi tavaszra és a további jó írásokra várva üdvözl benneteket:

Tomán Mária

Rogović Nikola szabadkai tanuló rajza

Mila Kunis

Az ukrainai származású színésznőt legtöbbször romantikus filmekben, vígjátékokban és tévésorozatokban láthattuk. Korábban inkább a képernyőn találkozhattunk vele, azután pedig egyre többször a mozivászonon is. Legutóbb a filmvilág legmocskosabb szájú játékmációjával, Teddel viaskodott, újonnan pedig egy látványos mesefilmben az Óz, a csodák csodájában jelenik meg. Képzelt riportunkban Mila Kunis mesél.

– Hol születted, és hogyan jutottál Amerikába?

– Ukrajnában, és hétéves voltam, amikor a szüleimmel Los Angelesbe költöztünk, ahol végül le is telepedtünk.

– Sikerült-e gyorsan beilleszkedned?

– Egyáltalán nem. A megérkezésem másnapján suliba mentem, és nem tudtam egy szót sem angolul. A második osztályt meg kellett ismételnem. Mindennap sírtam anyáméknak, mert nem értettem a nyelvet, nem érttem az embereket, és nem érttem a kultúrájukat. Az első esszém arról szólt, hogy milyen lehet egyszerre vaknak és hallássérültnek lenni. Nehéz idők voltak azok számomra.

– Meddig tartott ez az időszak?

– Két évig, utána elkezdett érdekelni a színészet, és tanítás után eljártam egy színészi stúdióba. Ott felfigyelt rám a menedzser, és lassan az első szerepek is megérkeztek. Játshattam néhány népszerű tévésorozatban, például a Baywatchban és a Hetedik mennyországban.

– Melyik volt az első nagyobb szereped?

– Szintén egy sorozatról van szó, amelynek címe Azok a hetvenes évek. Többek között Ashton Kutcherrel játszhattam benne. Ez a sorozat igazán nagy siker lett, habár majdnem lemaradtam róla. Egy csalásnak köszönve kerültem be.

– Hogyan sikerül kiravaszkodnod a szerepedet?

– A meghallgatásra csak azok jelentkezhetek, akik betöltöték a 18-at. Akkor én még 14 voltam. Ennek ellenére elmentem, és amikor megkérdezték, hány éves vagyok, azt mondtam, hogy a születésnapom leszek 18. A szüleim arra neveltek, hogy csúnya dolog hazudni, ezért úgy döntöttem, inkább elferdítem az igazságot. Valójában nem hazudtam, épp csak azt nem mondtam meg, hogy melyik születésnapom. A meghallgatás után természetesen kiderült a turpisságom, de mivel tetszettem a stábnak, így beválogattak.

– Ekkor már nem volt gondod a nyelvel?

– Nem, de a bizonyítási vágy megmaradt bennem évekkal később is. Emiatt jelentkeztem a Family Guy című rajzfilm egyik szinkronhangjára. Nagy kihívást jelentett számomra, mert ott tényleg nincs semmi, nem látszik a játék, mindent bele kell adni a hangba. Az első meghallgatás nem is sikerült túl jól, hazaküldtek,

de azt mondták, jöjtek vissza másnap, és beszéljek lassabban. Utána ez is jól ment, és önbizalmat nyertem belőle.

– Nemrég a Tedben láthattunk. Milyen volt a forgatás?

– Nagyon mulatságos és fura, mert Tedet főleg csak elképzelni tudtuk. Azzal is tisztában voltunk, hogy ez egy olyan film, amelyben sok mindenkit említenek, aki könnyen megsértődik, az inkább ne nézze meg.

– Mark Wahlberggel hogyan találtátok meg a közös hangot?

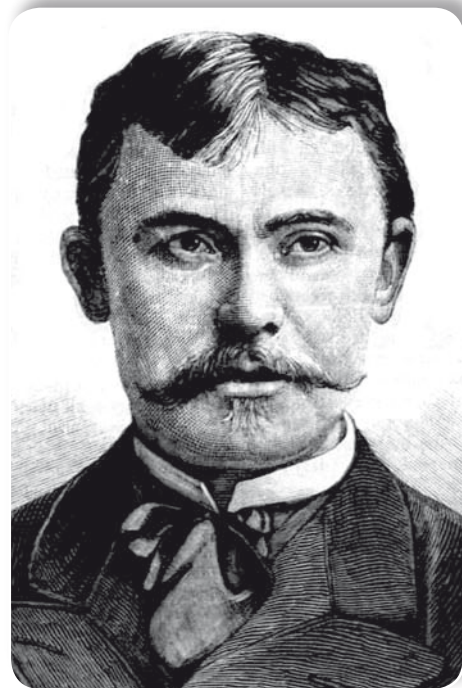
– Nem volt nehéz, hiszen már forgattunk együtt, a Max Payne című akciófilmben, amely egy videojáték alapján készült. Mark mindig nagyon komolyan veszi a karakterét, közben pedig szórakoztató is tud lenni, úgyhogy a forgatások kellemesen teltek. Ami nekem furcsa volt, hogy harcművészetet meg fegyverhasználatot kellett tanulnom a szerepem kedvéért. A Tedben persze nem akcióhős voltam, úgyhogy ott más kihívással találtam szembe magamat, a szereplő nélküli forgatással.

– Új filmed az Óz, a csodák csodája. Szeretsz mesefilmekben szerepelni?

– Ez sokkal több annál. Nem a jól ismert mesét mondja el, inkább Ózra, mint varázslóra összpontosít. Nagyon szeretem, mert a látványvilága tényleg mesés, a kosztümök pedig gyönyörűek. Ez a film az idősebbekben nosztalgiát ébreszthet, a gyerekek számára pedig pláne szerethető. Igazi családi film, mindenkinek adhat valamit.

Mikszáth Kálmán

A bágyi csoda

Kicsi a bágyi patak. A keskenyebbé vált ezüstszalag széles homokráját kapott, és a csillogó homoknak is, melyet a népregék tündéreinek kicsi lábai taposnak, sehol véget nem érő füzesek a kerete.

A bágyi malomban nem tudnak örölni. Tele van zsákkal az udvar, s türelmetlen férfiak, asszonyok, Gózonból, Csoltóról, ülik a Bágy partját a malom környékén, és a vizet várják.

Ha nem jön, tesznek róla. Kocsipál Gyuri, a molnáregény már Szent Mihály lovát is ellopta a majornoki temetőből, lévén annak az elégetése csalhatatlan módja a záporosó kierőszakolásának az égi hatalmasságoktól.

Legyen is foganatja, mert a zsillipek le vannak ugyan eresztve, s minden éjszakára gyűjt is annyi vizet a gát, hogy a kereket megmozgassa, egy-két óráig – de mi az ennyi életnek? Kieszi a penész az utolsó zsákokat, mire sor kerül rá.

Mindenki bosszankodik, csak a molnárné, a gyönyörű Vér Klára jár-kezel mosolyogva az őrlők között, pedig neki van a legnagyobb kárára az idej szárazság.

Ha így megy, elpusztul a bágyi molnár, kivált, ha sokáig odamarad a katonaságnál, mert hiába, nagy az árenda is – de meg, csak asszony az asszony, ha aranypaszománnyal övezi is derekát.

Hanem ezt a véleményt nem hagyja szó nélkül Pillér Mihályné Gózonból.

– Asszonya válogatja biz azt. Igaz-e, Tímár Zsófi. Ámbátor a molnárnéért magam sem teszem kezemet a tűzbe, mert a veres haj... hej, az a veres haj... Igaz-e, Zsófi lelkem?

– Nem igaz, Zsuzsi néni! Jó asszony az, ha szép is.

– Látod is te a fekete kendőd alul!
– Itt voltam, mikor férje elment... hogy megsíratta, százszor megölelte.

– Minden okos asszony úgy viseli a viganóját, húgom, hogy a színes oldala van kívül. Ej no... hát csak érzékenyen búcsúztak?

– A molnár azt kérdezte Klára asszonytól: „Hű maradsz-e hozzám?” Vér Klára így szólt: „Előbb folyik fölfelé a bágyi patak, mintsem az én szívem tőled elfordul.”

– A Bágy fölfelé? – kacagott fel Pillérné gúnyosan. – Ehhez tartsd magadat, Gélyi János!

A többiek is nevettek. No 'iszen az kellene még, hogy az a kevés víz is visszaforduljon...

Jámbor bágyi patak még lefelé is csak ímel-ámmal folyik. Maholnap nekigyürkőzik a homok, s megissza az egészet egy kortyra.

Mindenik jól mulatott a patakon és a molnárné fogadásán, csak Gélyi János nem. Elpirult a Pillérné szavára, mélyen a szemére húzta a kalapot, de mégsem olyan mélyen, hogy el ne láthasson alóla a sövényig, ahol a molnárné ruhákat terítget a karóra száradni.

A napfény kiöltött nyelvecskéi végigtáncoltak a sövényen, s ahol megnyalják a nedves vásznat, fehérebbé válik.

A Gélyi János szeme is arra vet sugarakat, s a Vér Klára arca pirosodik tőlük.

Észreveszik... hogyne... az őrlő asszonyok az odanézését is, a visszanézését is. Szóba rakják... hogyne... s amit nyelvük érint, nyomban feketébb lesz.

De nini, mintha ők beszéltek volna hirtelen össze azt a sötét felhőt, egyszerre elborítja nyugat felől az egész égboltot. No emberek, gózioniak, majornokiak, mozogni fog itt a garat estére.

Kis uzsonna táján olyan záporosó kerekedett, hogy még a barázdák is patakká dagadtak. De 'iszen mégse bolond ember Kocsipál Gyuri, hogy elégette Szent Mihály lovát.

Három nap, három éjjel járt a malom, megfogyott az örölni való meg az őrlő. Harmadnap estefelé nem maradt más, csak Gélyi János tíz zsák búzája.

Talán szándékosan hagyta utolsóinak a menyecske, hogy ő maradjon a legtovább? De hátha csak incselkedik vele? Hátha az akácfa virága a kacsintása... Mindenkire hullatja, de olyan magasan nyílik, hogy nem lehet ágat szakítani róla...

Alig várta, hogy kijöjjön a szép molnárné.
– Hallod-e, Vér Klári... Magunkban maradtunk. Jól tetted, amiért utolsóinak hagyta!...

– Nem én hagytalak. Öregek az elsőségek a malomban – felelte Vér Klári sértődve, s hátat fordított Jánosnak.

A köpcös, zömök legény eléje állott, s szép nagy szemei mámoros fényben égtek.

– Ne menj be. Azt akarom mondani, négy napja vagyok itt már szekérrel, elfogyott a takarmányom, éhesek a lovaim. Adj egy kötet sarjút a padlásról.

– Akár kettőt.

– Én pedig már két éve vagyok szomjas egy csókokra – suttoág, s szemei bámészan

tapadtak arra a liliomderékra, mely megtörni látszott ettől az egy szótól. – Adj egy csókot, Klára!

– Egy felet se, Gélyi János. A te szeretőd voltam valaha, de csókot mégsem adtam. Most másnak a felesége vagyok.

Fölszakadt a sóhajtás a Gélyi János melléből:

– Verje meg hát az Isten azt a csillogó veres hajadat, mely a nyugalmamat megint elsöpörte.

Befutott az asszony, még az ajtót is magára zárta. Nem is jött ki többet, csak az ablakról törülgette le egyszer belülről az őszi könnyezést.

János ott is megpillantotta.

– Hej, majszterné asszony! Mikor lesz már liszté az én búzám? – kérdé fojtott gúnyal az ablakhoz lépve.

– Nem lesz az, csak derce – vágta vissza csintalan mosollyal a molnárné. – Vagy igaz, hisz te a zsákjaidat érted! Éppen mostan örlik, a fele már megvan.

Ajkaiba harapott Gélyi János, s zavartan hebegte:

– Hát a másik fele?

– Egy-két óra alatt az is meglesz, s mehetsz isten hírével.

– Hanem addig legalább erressz be magadhoz a melegre. Otthon felejtettem a ködmönömet; fázom.

Klári megsajnálta, oly szomorú, panaszos hangon kéri. Aztán igazán hideg lehet ott künn... hiszen ő is fázik, reszket az ablaknál, mikor azt feleli:

– No, gyere be hát, ha szépen viseled magad...

Bement Gélyi János, és akár ki se menne többé soha. De takaros asszony, de minden módos, járása, nézése, szava, mosolygása. Csak meg ne örölnék hamar azt a búzát!

Gondolt valamit, s kiosont a molnárlé-
gényhez. Rátalált a sötétben a füttyéről. A
gádorhoz volt támaszkodva.

– Te, Kocsipál Gyuri! Tied lesz a furulyám,
ha megáll a malomkő, és meg nem mozdul
reggelig.

– Hüm! De mikor annyi vizünk van!

– Mondd az asszonynak, hogy nem ele-
gendő, hogy gyűjteni kell, s ereszd le a zsi-
lipeket.

A pörgettyű meg a pitle zaja elnyelte foj-
tott hangját, de Kocsipál Gyuri mégis meg-
értette.

– Ühüm! Csakhogy akkor átcsap a gá-
ton...

– Ne törődj te azzal, neked adom még a
selyemvarratú dohányzacskómat is.

– Szurkálóval, acélostul?

– Mindenestül.

Mikor leeresztette a zsilipeket Gyuri,
megállt, várakozott. Hátha figyelmesé te-
szi a molnárnét a kerék megállítása, s kijön,
megindíttatja?

Senki sem jött sokáig. Egyszerre a gyer-
tyavilág is elaludt bent a szobában. És a
nagy némaságban csak mintha messze,
nagyon messze csikordult volna egyet egy
kulcs a zárban.

Gyuri vigyorogva húzta szét nagy száját,
kivicsorított apró fogai, amint bozontos fe-
jét megrázta, úgy néztek ki, mintha valami
fehér lepke vergődne a fekete éjben.

Nagyon meggyűlt a víz éjjel táján a ma-
lomgátnál, s amint a két sziklás hegyoldal
között megtorlódott, megduzzadt, de mert
nem áradhatott ki, zúgva csapkodta egy da-
rabig a gátat, majd a partokat, hanem aztán
meggondolta magát, s szép csendesen vis-
zafordult.

A hold most bukkan ki, s végighúzza
ezüstös fényes haját a bágyi patak tükrén.

A szél fölszívít bámulatában, felülről fúj, si-
mogatni akarta a vizet – s íme, fölborzolta. A
füzesek, a sás, a mogyorófabokrok reszketve
hajtják le fejeiket, s gúnyosan suttojják: föl-
felé folyik a bágyi patak!...

Vörösmarty Mihály

A vén cigány

Húzd rá cigány, megittad az árát,
Ne lógasd a lábadat hiába;
Mit ér a gond kenyéren és vízen?
Tölts hozzá bort a rideg kupába.
Mindig így volt e világi élet,
Egyszer fázott, másszor lánggal égett.
Húzd, ki tudja, meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyútt vonóbul bot,
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal.

Véred forrjon mint az örvény árja,
Rendüljön meg a velő agyadban,
Szemed égjen mint az üstökös láng,
Húrod zengjen vésznel szilajabban.
És keményen mint a jég verése,
Oda lett az emberek vetése –
Húzd, ki tudja, meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyútt vonóbul bot;
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal.

Tanulj dalt a zengő zivatartól,
Mint nyög, ordít, jajgat, sír és bömböl;
Fákat tép ki és hajókat tördel,
Életet fojt, vadat és embert öl;
Háború van most a nagy világban,
Isten sírja reszket a szent honban.
Húzd, ki tudja, meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyútt vonóbul bot;
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal.

Kié volt ez elfojtott sohajtás,
Mi üvölt, sír e vad rohanatban,
Ki dörömböl az ég boltozatján,
Mi zokog mint malom a pokolban?
Hulló angyal, tört szív, örült lélek,
Vert hadak vagy vakmerő remények?
Húzd, ki tudja, meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyútt vonóbul bot;
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal.

Mintha újra hallanók a pusztán
A lázadt ember vad keserveit,
Gyilkos testvér botja zuhanását,
S az első árvák sírbeszédeit,
A keselynek szárnya csattogását,
Prometheusz halhatatlan kínját.
Húzd, ki tudja, meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyútt vonóbul bot;
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal.

A vak csillag, ez a nyomoru föld
Hadd forogjon keserű levében,
S annyi bűn, szenny s ábrándok dühétől
Tisztuljon meg a vihar hevében,
És hadd jöjjön el Noé bárkája,
Mely egy új világot zár magába.
Húzd, ki tudja, meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyútt vonóbul bot;
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal.

Húzd, de még se, – hagyj békét a húrnak,
Lesz még egyszer ünnep a világon,
Majd ha elfárad a vész haragja,
S a viszály elvérzik a csatákon.
Akkor húzd meg újra lelkesedve,
Isteneknek teljék benne kedve.
Akkor vedd fel újra a vonót,
És derüljön zordon homlokod.
Szűd teljék meg az öröm borával,
Húzd, s ne gondolj a világ gondjával.

Kedves Olvasó Tanulók!

„Mi zokog mint malom a pokolban?” – **Vörösmarty Mihály**
A vén cigány (1854) című költeményének emblematikus sora – hos-
szú tanulmányokat szenteltek már elemzésének. Milyen pokolbéli
malmokra gondolt itt a lírai beszélő? A magyar költészet történe-
tének kétségkívül egyik legmegrendítőbb költeményéről van szó, a
költő „hattyúdalaról”: utolsó nagy verséről.

A másik szövegünk, **Mikszáth Kálmán** novellája ugyancsak egy
klasszikus kis remeke irodalmunk történetének. **A jó palócok** című

(1882) kötetében jelent meg, és hozta meg többek között az írói
sikert is Mikszáth számára. Tematikája révén kapcsolódik az előző
számban közölt Herceg-novellához: szerelmi történet. És a helyszín
is megegyező: egy vízimalom. Folytatásának a Szegény Gélyi János
lovai című novellát tartjuk. Benne megrázó szerelmi tragédiává fa-
jul A bágyi csodában élénk táruól frivol történet.

Nézzetek utána!

Bence Erika

Amikor nincs minden sínen

Összeállításunkban két, az emo-világhoz közel álló együttesről, és két, a vámpírvilágból ismert sztárról szólunk, akikkel mostanában szörnyű vagy bosszús dolgok történtek, akik rajongóikat hökkentették meg, esetleg ők maguk hökkentek meg valamin, mert ugyebár a sztárok élete sem fenéig tejföl.

Feloszlik a My Chemical Romance

A rajongók csaknem szó nélkül maradtak. Nemrég még azt lehetett hallani, hogy a fiúk új lemezt készítenek, mindenki örömmámorban úszott, a rózsaszín felhők azonban gyorsan szertefoszlottak, miután a My Chemical Romance tizenkét év, négy nagylemez és fellépések százai után úgy döntött, hogy véget vet az együtt zenélésnek. A rajongók különösen azt fájlják, hogy a tavaly beharangozott ötödik My Chemical Romance-album, nemhogy hamarosan, hanem a jelek szerint sosem jelenik meg. A zenekar a szomorú hírt a hivatalos oldalukra is kitette: „Áldás volt ebben a zenekarban lenni az elmúlt tizenkét évben. Eljutottunk azokra a helyekre, amelyekről sosem gondoltuk volna, hogy elérjük. Olyan dolgokat láttunk és tapasztaltunk, amelyekről sosem hittük volna, hogy valóra válnak. Olyan emberekkel léptünk színpadra, akiket csodálunk, akikre felnézünk, és ami a legjobb, akik a barátaink. Most, mint minden nagyszerű dolognak, ennek is véget kell érnie. Köszönjük a támogatást, és hogy részesei voltatok ennek a kalandnak” – üzenik a rajongóknak.

Horrorisztikus ajándék Jared Letónak

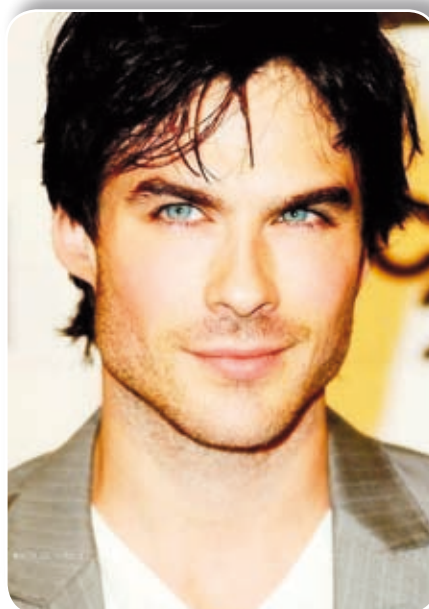
Nem mindegy, hogy valaki, hogyan fejezi ki a rajongását. Ezzel Jared Leto, a 30 Seconds To Mars frontembere is kénytelen volt szembesülni, miután egy különös és horrorisztikus ajándékkal lepte meg egyik rajongója. Ha valaki akkora rajongótáborral rendelkezik, mint

Jared Leto, akkor minden fellépése olyan, mintha karácsony lenne. Rendszeresen előfordul, hogy ajándékok százaival rohamozzák meg ilyenkor a sztárt, és a sok meglepetés között néhanapján igen szokatlan dolgok is felbukkannak. Jared Leto elmesélte, hogy mi volt számára a legmeghökkenőbb ajándék:

– Egy emberi fül. Egy rendes emberi fül. Valaki egyszer levágta a fülét, és elküldte nekem. Elég furá volt. Egy egész fül. Úgy Van Goghosan. Teljesen elképesztő, nagyon beteg dolog – hüledezett Leto.

Feltörték Ian Somerhalder kocsiját

A vámpírokat sem kerüli el a balszerencse, vagyis azokat a sztárokat sem, akik vámpírokat alakítottak valamilyen filmben. A Vámpírnaplók szépfűjének, Ian Somerhaldernek is kijárt mostanában a bosszúságból. Először csak annyit lehetett tudni, hogy kirabolták. Szerencsére később kiderült, hogy neki kutya baja, de ismeretlen tettesek a távollétében betörték a kocsija egyik ablakát, és ellopták az iPodját. Ian – mint azt megosztotta a rajongó-

ival is –, megérti, hogy nehéz idők járnak, és a rászorultak elkeseredettségükben a lopáshoz folyamodnak, az iPodját viszont csak azért sajnálja, mert épp azelőtt töltetett rá egy rakás jó zenét. Üzente is a tolvajnak, hogy milyen szerencsés emiatt.

Kigyulladt Ashley Greene háza

Mint ahogyan az imént említettük, a „vámpírokat” sem kerüli el a balszerencse. Nemrég leégett Ashley Greene, a Twilight-sorozat Alice-ének hollywoodi otthona. Ráadásul a színésznő a testvérével és a társával épp a lakásban tartózkodott, ahol egy égve hagyott gyertya okozta a tragédiát. Ashley-éknek sikerült kimenekülniük a lángokban álló lakásból, de a színésznő egyik kutyája bent rekedt, és a tűz áldozatává vált. A tűzoltók szerint a lakás menthetetlen lett, és a szomszédoknál is nagy károk keletkeztek. Ashley érthető módon teljesen kiborult a történetek miatt.

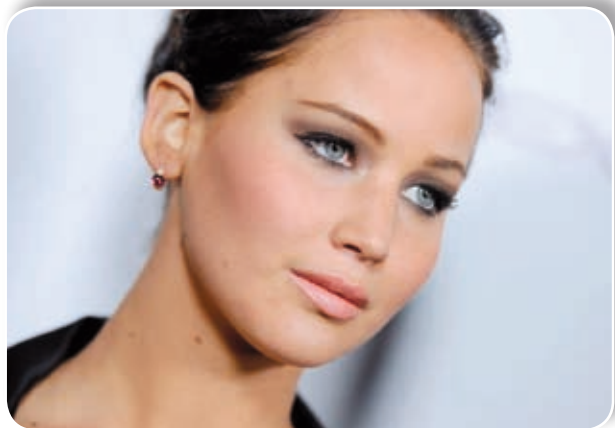
Remélhetőleg ez lesz Ashley pechszériájának legutolsó állomása. Korábban ugyanis egy aprócska tévedés okozott neki bosszúságot. Bármennyire is felelősségteljes feladatot látnak el a tetoválók, szinte mindennap találkozni valamilyen elbaltázott munkával, félrefordított kínai írással vagy épp egy olyan felirattal, amelyről messziről kiált a helyesírási hiba. Hasonlóképpen járt Ashley Greene is, aki csupán egy kedves emléket szeretett volna magával vinni New Orleansból. Az emlékért végül a bőrét adta, és sajnos a helyi tetoválók gyatra íráskészségével kellett szembesülnie. Ashley a lábfejeére varratott egy „life’s a dance” feliratot, aminek helyesen ugyebár „life’s a dance”-ként kellene mutatnia. Talán jelentéktelennek tűnhet egy aposztróf elhagyása, de a hiba az hiba marad, amíg ki nem javítják. Mindazon túl, Ashleynek most a kisebb gondja is nagyobb, egy buta aposztrófnál.

Összeállította: L. M.

Bekeményít a Compact Disco

Harmadik nagylemezén dolgozik a Compact Disco. A magyarországi elektronikus zene egyik legnépszerűbb együttese ugyanakkor azt mondja, hogy nem kapkodnak, hiszen az új albumot összesel tervezik megjelentetni. Azt is elárulták, hogy hangzásban kicsit vadabb, rockosabb irányba mozdulnak el, de alapvetően megmaradnak a megszokott stílusuknál. Producerként csatlakozott hozzájuk Szakos Krisztián, akivel ráérősen kísérleteznek, és új ötleteket próbálnak ki. A készülő album kulisszatitkait videonapló formájában osztják meg rajongóikkal, vagy ahogyan ők nevezik magukat: a Compact család tagjaival. Ennek érdekében a zenekar október végéig mobiltelefonnal és kézi kamerával rögzíti majd élményeit. Az érdeklődők vagy rajongók havonta két részt nézhetnek meg, amelyekben az első dalrészleteket is megismerhetik. A Compact Disco az új album első végleges dalát májusban mutatja be, a stúdiómunkálatok közben pedig továbbra is járják a magyarországi klubokat.

Mint egy nyugdíjas

Jennifer Lawrence, a Hunger Games sztárja és a Napos oldal Oscar-díjas színésznője a fiatalok kedvencévé vált a természetes megnyilvánulásai miatt. Hasonlóképpen természetes volt akkor is, amikor megkérdezték tőle, hogy mennyiben lett másnyilvánulása a hétköznapi élete, a filmes sikerszériája után:

– Valójában nem sok mindenben, még mindig ugyanabban a háromszobás lakásban lakom, mint hat évvel ezelőtt, amikor Los Angelesbe költöztem. A boltban kihasználom az akciókat, és ha valahol parkolófiút látok, velem parkoltatom le a kocsimat, mert tudom, hogy szüksége van pénzre. Továbbra is, ha csak tehetem, este tizenegykor ágyba bújok, még akkor is, ha ezzel mások szerint tisztára olyan vagyok, mint egy nyugdíjas. Nekem jobb így, nem nagyon szeretem a vad hollywoodi partikat – állítja.

SZTÁRVILÁG

Néha elege van magából

A Kasabian gitárosa, Serge Pizzorno egy nemrég adott interjúban elárulta, hogy bármi mást szívesebben hallgatna, mint a saját számainak. Szerencsétlenségére a gyermeke annyira rákattant a dalokra, hogy kénytelen elviselni őket. A gitáros elmondta, hogy egy hosszú turné után bosszantó még otthon is a saját dalait hallgatni, sőt az lenne a legjobb, ha soha többé nem kellene hallania egyik albumát sem. A kisgyermek viszont nem így vélekedik, őt kifejezetten megnyugtatják a papája dalai, és arra tud legjobban elaludni. Sergének tehát még egy ideig túrníe kell.

Egyébként nem ez az első eset, amikor egy ismert zenész arról mesél, hogy otthon nem szívesen hallgatja saját dalait. Chris Martin például olyannyira besokallt a Coldplaytől, hogy a házában, az ő jelenlétében senkinek sem engedi meg hallgatását.

Elegük van belőle

Az American Idol egész stábjának elege van Nicki Minajból. Botrányos viselkedésével sikerült szinte mindenkivel megutáltatnia magát. Csak rosszat hallani róla olyan emberektől, akik valaha is együttműködtek vele. Az is előfordulhat, hogy nehézsége miatt elveszíti szerepét az American Idolban. Mariah Carey-vel folyton veszekedik, a stáb többi tagjával is mindig összebalhézik, ráadásul a szereplőkkel sem bánik valami szépen. Miután sok fejtörést okoz a viselkedésével, a nullához közelít annak az esélye, hogy Nicki visszatér a következő évadban.

Miért jobb a DVB-T, mint az analóg tévé?

Itt a digitális Kánaán, de pontosan mit is nyerünk a sokat emlegetett átállással?

Évtizedek teltek el az akkor még fekete-fehér televízió első kereskedelmi adásai, azaz az 1930-as évek után, mire rendszeres tévéadásokra került sor Európában is. Aztán 1954-ben Amerikában bevezették a színes NTSC rendszerű sugárzást, aminek európai megfelelője kicsit később a SECAM és PAL norma lett, területtől függően. A hatvanas évektől napjainkig az adás elméleti minősége nemigen változott, persze a tévékészülékek és jelfeldolgozó technológiák egyre jobbabbak lettek, és megjelent a kábeles, valamint a műholdas közeg is. Közben a szerencsésebbek már videoszalagra (VHS) vehették a színes mozgóképet és az akár sztereó hangot, kiegészítve vezérlőjelekkel és teletextrendszerrel. Mégis maga az adás és annak információartalma nem változott érdemben vagy félszáz éven át. Most itt van valami új, amire fel kell készülnünk, ami fáradtságba, egy kis utánjárásba és a legtöbbször pénzbe is kerül, miért is csináljuk ezt?

Zsúfolt lett a végtelen ég

Nem igazán látjuk át, de sugárözönben élünk, jobban, mint valaha. A Föld felszínén, a légkörben használható frekvenciák komoly természeti-tömegkommunikációs erőforrások, melyek használatát nemzetközi szerződések szabályozzák. A határközeli adóknak ügyelniük kell arra, hogy csak a megegyezés szerinti erősséggel adjanak, hogy ne zavarják meg a tévézést-rádiózást a szomszédos területeken. A rádióadásoknál sokkal több helyet foglalnak a tévéadások-sugárzások, és persze pár évtizede csatlakozott ehhez a mobiltelefon majd a mobilinternet is (a felsorolás persze nem teljes). A lényeg, hogy nagyon is meg kell gondolni, hogy milyen frekvenciasávokban mi történik, és hogy azt mire használjuk.

A készlet pedig nem igazán bőséges, mivel egy-egy ország területe csak több tucat toronnyal fedhető le, és a rendszernek kezelnie kell az átfedéseket is. Három analóg tévécsatorna mindegyike egy-egy sávot foglal le, analóg technológiával nem lehet kigazdálkodni jelentősen többet. Erre egyik megoldás a kábeltévé, mely hazánk legkedveltebb tévés közege, a drót rádiófrekvenciás „kapacitása” ugyanis többszöröse a légtérének, csak épp nem éri meg a legkisebb faluban is kiépíteni. A földfelszíni sugárzásban – ahogy más technológiák, pl. a műholdas esetében – csak úgy nyílik mód a továbblépésre, ha sávszélesség-takarékosabb,

digitális megoldás után nézünk. Nem mellesleg a csatornákincsek optimálisabb kihasználása gazdaságosabb tévészolgáltatást eredményez, azaz olcsóbbá teszi a rendszer működtetését, kevesebb torony, berendezés és energia kell ugyanannyi információ átviteléhez.

Digitális, tehát jobb? Ezúttal igen

Digitális jelekre szinte minden típusú információ leképezhető, gondoljunk csak arra, hogy ugyanazzal a PC-vel mennyi mindent el lehet végezni, szöveget, hangot, videót nézhetünk-szerkeszthetünk rajta, ugyanarra a hardverre alapozva. A digitális (diszkrét) jel csak előre meghatározott, a szomszédos szintektől jól elkülöníthető értékeket vehet fel, így az adó és vevő közötti zavarokat és pontatlanságokat a diszkrét lépcsők elnyelik. A jeltovábbítási hibák hibajavító kódokkal több szinten kiszűrhetők és korrigálhatók, az átvitel sikere pedig mindig egyértelmű: egy-egy adatsomag vagy átér a túloldalra, vagy nem. Míg az analóg adás havazik, serceg, vibrál vagy szellemképes, addig a digitális tévé rossz jelminőség mellett legfeljebb kihagy, kockáz, de ha megvalósul az átvitel, akkor tökéletes a kép és a hang.

Nemcsak a zavarmentesség, hanem általában a képminőség terében is könnyű szintet lépni egy digitális adásrendszerben, így a DVB-T-ben is, a standard analóg adásnak megfelelő 720x576-os felbontástól a Full HD-ig (1920x1080) nyújtózkodhatunk jelenleg (létezik már ennél is jobb, az ún. 4K, de erről majd máskor), ami mintegy négyszeres javulást jelent a részletesség terén. Mivel a kép és a hang is digitális adatfolyamban (MPEG Transport Stream) utazik, ezért tartalmilag veszteségesen is tömöríthető. Itthon az MPEG-4 tömörítést alkalmazzák, amivel azonos felbontás és képminőség mellett 8–10-szer annyi tévécsatorna sugározható egyazon frekvenciasávban. Persze a HD anyagok kétszer-háromszor akkora hányadot igényelnek, de még így, nagy felbontásban (jelenleg az 1440x1080 képpont az általános) is négy-ötöszer helytakarékosabbak, mint a standard adás volt. A frekvenciakészlet kihasználását illetően ilyen körülmények mellett egyenesen felelőtlenység lenne nem továbblépni.

Persze a tévénező is profitálhat a váltásból. A legalapvetőbb esetben, ha pusztán kiegészíti meglévő tévékészülékét és antennáját egy „set-top-box” (földi digitális vevő) egységgel, akkor is sokkal jobb képminőségben tevézhet,

mint tehetette azt az analóg vétellel. Aki eddig szerette a teletextet, az gyorsabban böngészheti digitális alapokon, és most már műsorújságot sem muszáj venni, a DVB-T adásban benne van a teljes menetrend, ajánlókkel, extra információkkal együtt. Az elektronikus műsorújságban (EPG – Electronic Program Guide) nemcsak párhuzamosan áttekinthető a csatornák programja, de egy-két gombnyomással előírható a készüléknek, hogy a kiválasztott programot vegye is fel USB-meghajtóra (PVR funkció). Vége a VHS-es idők fárasztó és pontatlan időpont-beállítgatásainak. Az USB-s pendrive vagy merevlemez forrásul is szolgálhat médialejátszóhoz, fotók, hanganyagok és videók is lejátszhatók már sok alsó árkategóriába eső beltéri DVB-T egységen is.

Akárcsak a DVD vagy Blu-ray, a DVB-T esetében is biztosított a több hang- és feliratsáv sugárzásának lehetősége. Ezt minden készülék lekezelem, ha idegen nyelvű film megy, és a műsor tulajdonosa biztosítja a feliratokat, szinkron-sávokat, akkor azok kiválaszthatók a vevőkészülékeken. A műsorújság segít, hogy mely műsorokhoz állnak rendelkezésre ilyen opciók.

Jön a DVB-T2

1997-ben az Egyesült Királyságban került sor az első DVB-T sugárzásra. Azóta nem telt el éppen hosszú idő, de már meg is jelent a szabvány utódja, a DVB-T2, mely arra hivatott, hogy a rendelkezésre álló frekvencia-erőforrásokat még optimálisabban használhassák ki az egyes országok. Ennek érdekében rugalmasabb lett elődjénél, egyidejűleg több stream is továbbítható rajta, emellett mind a moduláció, mind a kódolás (tömörítés) változhat az adás során. Fejlettebb hibajavító eljárásokat támogat, így összességében kevésbé érzékeny a zavarokra, és valamivel jobban kihasználja a rendelkezésre álló sávszélességet.

Szerbiában a digitális átállás (a nem kis késésből ezúttal kivételesen a nézők is profitálnak) közvetlenül a DVB-T2 alakjában következik be, így a meglévő (sok „lapos tévében” gyárilag benne van) DVB-T tunerből semmi hasznunk, de ha új készüléket vásárolunk vagy külön set-top-boxot, akkor a DVB-T2 jelű műsorsugárzást hamarosan Szerbiában is nézhetjük (a próbák már legalább két éve mennek)

Persze a kábeltévék és a műholdas tévék nézőit ez semmi módon nem érinti, hiszen ők már eddig is teljesen más rendszerű jelet kaptak, és ezeknek az előnyöknek a többségét már jó ideje élvezik.

A hétfejű tündér

dim-dömm. Mit nekem fák! Az ég sóhajtozott, a föld nyöszörgött. Csak mentem: zitty-zutty. Mit nekem ég, mit nekem föld!

Hajnaltáj értem Csodaországba, még alig-alig pirkadt. De rátaláltam a hétfejűre. Ott aludt egy eukaliptuszfa alatt, be volt hunyva mind a tizennégy szeme.

Nosza, nekiestem. Suttu, levágtam az első fejét – mintha egy húr pattant volna el, földtől holdig erő, megzengett a világ. Fölébredt persze, álmélkodva bámult rám tizenkét szemével. Nem kíméltem, nyissz, levágtam a második fejét is! Illatok szabadultak el ekkor, kikerics, fodormenta, kakukkfű, orgona és nárcisz illata. Felém nyúlt, meg akart fogni. De nem hagytam magam. Dolgoztam keményen a karddal, lándzsával, baloskával, péklapáttal, szablyával, vassal, vérrel, vencesellővel.

Lehullt a harmadik feje is – források, csermelyek bugyogtak fel egy pillanatra.

A negyedik is – aranyhajfonatok libbentek s tűntek el a fák közt.

Az ötödik is – felcsilingeltek s elhaltak szánhúzó lovak téli csengettyűi.

A hatodikat nagyon féltette, húzta, óvta, de nem menekült. Lenyisszantottam. Harang szólalt meg akkor, sok békességes harang. Egyre halkabban, egyre halkabban...

De akkor, jaj, elkapott! Szorosan magához ölelt, mozdulni se tudtam. A fejem épp a mellére szorult, hallottam a szívdobbanásait. Kopp-kopp – dobogott a szíve. És azt kérdezte tőlem:

– Mit vétettem én neked, ember fia?

– Megölhetsz – mondtam neki –, szétroppanthatasz. De akkor is jól tettem, amit tettem, mert ilyen csúnyává varázsoltál. Én vagyok a legcsúnyább ember a földön.

Főlpillantottam, megláttam a szemét. Fénylett a szeme, mint a szép távoli csillag. Megláttam az arcát. Tavak jószágos tükre, föld barna nyugalma, templomok békéje, májusi rétek szépsége – ilyen volt az arca.

– Te bolond, te bolond – mondta kedvesen. Megcsókolt jobbról, megcsókolt balról, megcirógatott.

Ez nem öl meg engem, ez nem varázsolt el engem, ez nem bánt engem, ez szeret engem. És már sírtam is; te úristen, hat fejét levágtam!

Elengedett. A szeme tükrében megláttam magam. A lábam egyenes volt, a hasam sima, a fejem hosszúkás, nem voltam se bandzsa, se lapátfülű, se tyúkmellű, se harcsaszájú.

Térdre estem előtte.

– Nem érdemlem én ezt – mondtam neki –, változtass vissza rúttá. Hiszen hat fejed levágtam. Jaj, csak visszaragaszthatnám!

Rázta a fejét, hogy nem lehet. Mosolygott. Ekkor kelt föl a nap, rásütött. Akkor jöttem rá, hogy hiszen a Hétfejű Tündért akartam megölni, a világ legjószágosabb tündéréét. Balga ésszel hat fejét levágtam.

Mi lesz, ha ez az egy feje is elvész?

– Engedd meg, hogy a testőröd legyen, engedd meg, hogy őrizzelek – mondtam neki.

Bólintott.

Soha többé nem mentem vissza Rácpáceszre, ott maradtam a tündért vigyázni.

Őrzöm őt ma is, lándzsával, karddal, baloskával, péklapáttal, szablyával, vassal, vérrel, vencesellővel.

Ne is próbáljatok rossz szándékkal közeledni hozzám! Nem engedhetem bántani.

Mert egy bolond levágta hat fejét, csak egy maradt neki. Erre az egyre vigyázzunk hát mindannyian. Lándzsával, karddal, baloskával, péklapáttal, szablyával, vassal, vérrel, vencesellővel. És szeretettel.

Lázár Ervin

Nem volt nálam csúnyább gyerek Rácpáceszen. Azahogy mit beszélek, hetedhét országon nem akadt nálam csúnyább gyerek. A lábam gacsos volt, a hasam hordóhas, a fejem úritők, az orrom ocsmonda, egyik szemem balra nézett, másik szemem jobbra nézett, hívtak emiatt kancsalnak, bandzsálnak, sandának, bandzsának, kancsinak, bandzsának, árokba nézőnek; tyúkmellem volt, suta voltam, fülem, mint az elefánté, harcsaszám volt, puklis karom, a termetem gírbegurba.

Hát ilyen csúnya voltam.

Vagy tán még annál is csúnyább.

Úgy szégyenkeztem emiatt, ahogy még senki Rácpáceszen. És forrt bennem a düh, emésztett a méreg, rágtam magam, elöntött az epe. Miért vagyok én ilyen csúnya? Kiért? Miért? Mi végre? Ki végre?

Két zenész lakott a szomszédomban Rácpáceszen. Jobbról Rácpégesri, balról Pácpégesri. Rácpégesri tudott furulyázni, Pácpégesri nem.

Rácpégesri azt mondta nekem:

– Csúnya vagy, csúnya vagy, de azért rád is süt a nap. Ha egyszer jó szíved lesz, el is felejtéd, hogy csúnya vagy. És meg is szépülsz tőle.

De én nem jó akartam lenni. Szép akartam lenni. Mérgelődtem, acsarkodtam, kardoskodtam, epéskedtem.

Pácpégesri meg azt mondta:

– Olyan randa vagy, hogy nem lehet rád nézni. Téged elvarázsoltak. Ez a hétfejű szörny varázsolt el téged biztos, aki itt lakik Csodaországban. Azt kellene megölnöd.

– De amikor olyan szépen énekel – mondtam neki.

Pácpégesri legyintett.

– Álnok ének az – mondta. – Így csalja tőrbe az áldozatait.

Ez a hétfejű szörny vagy hétfejű sárkány, avagy hétfejű boszorka ott élt hozzánk közel. Mert Rácpácesz a Négyszögletű Kerek Erdő közepén van, s innen csak egy ugrás Ajahtan Kutarban király faszindelyes palotája, s a palota mögött meg rögtön kezdődik Csodaország. Ott lakott ez a hétfejű micsoda. És esténként gyönyörűen énekelt. Hét szólamban. Mind a hét szájával más szólamot. Hát ő varázsolt el engem. Őmiatta lettem ilyen rút. Na megállj! – gondoltam magamban! Elhatároztam, hogy megölöm.

– Ez az egyetlen lehetőség – helyeselt Pácpégesri, a zenész, aki annyira nem tudott furulyázni, hogy már nem is akart, a furulyája is tömör arany volt, lyuk se volt rajta.

Ettől kezdve mindennap edzettem, hogy legyőzhessem a hétfejű szörnyet. Hétfőn sárkánytejet ittam, kedden lándzsát szórtam, szerdán karddal hadakoztam, csütörtökön baloskával, pénteken péklapáttal, szombaton szablyával, vasárnap vassal, vérrel, vencesellővel.

Meg is erősödtem hamar, s egy éjszaka nekiindultam. Karddal, lándzsával, baloskával, péklapáttal, szablyával, vassal, vérrel, vencesellővel.

– Megöllek, gonosz szörny, megöllek, elvarázlóm – ropogtattam a fogaim között.

A talpam alatt rídogáltak a füvek. Csak mentem: bimm-bumm. Mit nekem füvek! A fejem felett recsegtek, sírdogáltak a fák. Csak mentem:

HOROSZKÓP

KOS

Két lehetőség van: vagy szuper lesz a következő pár nap, vagy elég borzalmas, nincs középút. Sokat nem tehetsz az ügy érdekében, kár feszültnek lenned. Az új hónap kezdete önbizalommal és energiával töltött fel. Végre ki mersz állni magadért, akármilyen nagyok tűnő ellenféllel is kell szembenézned.

BIKA

Az osztálytársaidnak köszönhetően kivételesen élvezetesebb lesznek az iskolai teendőid. Figyelj oda a megfelelő kommunikációra. Valaki valami nagyon fontosat szeretne közölni veled. Csak épp nem találja a módját. Legyél figyelmes, nehogy lemaradj az üzenetről.

IKREK

Tisztáznod kellene egy-két dolgot egy bizonyos osztálytársaddal. A következő időszak pont megfelelő lesz arra, hogy mindent megbeszéljétek. Vigyázz, ha hatalmas titkot őrizgatsz, a héten nagy az esélye annak, hogy kitudódjon a dolog. Inkább előzd meg a balhét, és vallj színt, mielőtt beindulna a pletykagépezet.

RÁK

A kelleténél izgatottabb vagy valami miatt, ami hosszú távon balul sült el. Próbálj meg lenyugodni, és higgadt fejjel gondolkodni! Jobban jársz, ha együttműködsz a társaidal. Néha muszáj csapatban dolgoznod, mert egyedül nem biztos, hogy sikerül elvégezni a rád bízott feladatot.

OROSZLÁN

Különös figyelem összpontosul egy tanároddal vagy egyik szülőddel való kapcsolatra. Ha megtalálod a megfelelő hangnemet, sok segítséget kaphatsz tőle. Tanuld meg értékelni az élet apró örömeit, és ne csak a nagy dolgok miatt ujjongj. Hiszen, ahogy a mondás is tartja: aki a kicsit nem becsüli, az a nagyot nem érdemli.

SZŰZ

Bár a következő időszaknak pont nem erről kellene szólnia, te hajlamos vagy túlvállalni magad. Figyelj oda, hogy csak annyi feladatot vállalj el, amennyit elbírsz! Merd magadhoz közel engedni az embereket – hidd el, hogy nem mindenki akarja veszteted. Hatalmasat dob a hangulatodon, ha emberek vesznek körül.

MÉRLEG

Fejezd be a halogatást, és állj végre neki a feladataidnak. Ha csak görgeted magad előtt a tennivalókat, egy idő után maguk alá fognak temetni téged. Nagyon jó hangulatban vagy mostanában, rendkívül vágyasz egy kis izgalomra. Próbálj ki valami teljesen új sportot vagy szórakozást, s figyeld meg, hogy milyen hatással van rád.

SKORPIÓ

Lehetőséged adódik bemutatni, hogy nem vagy olyan félsős, mint amilyennek néha látszol. Készülj fel a dicséretözönre, amit a teljesítményedért kapsz! Különös dolgok történnek a héten veled. Nem találsz a helyed, s minden egyes elrontott apró részlet szúrja a szemed.

NYILAS

Központi szerepet kapsz a társaságban, ugyanis meglepően jó ötleteid vannak, ráadásul nem félsz felvállalni őket. De ne lepődj meg, ha susmusolnak majd a hátad mögött emiatt! Ideje, hogy adakozz egy kicsit, de nem pénzzel – egy kis segítséggel vagy egy kedves szóval is megteheted ezt.

BAK

Képtelen vagy dönteni, melyiket válaszd a kínáló lehetőségek közül. A megérzéseid sosem hagynak cserben, hallgass rájuk! Újra előbukkan egy régi, furcsa probléma, amelyet sosem tudsz megoldani. Már ezerszer nekifutottál, de mindig az utolsó lépésnél buksz el, így csalódottságot érzel, ha szóba kerül ez a téma.

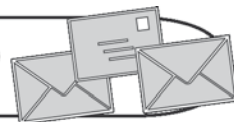
VÍZÖNTŐ

Igen pörgős időszaknak nézel elébe, de el kell gondolkodnod rajta, vajon megéri-e a fáradozást. Nem lesz könnyű eldöntened, mire mennyi energiát fordítasz. Lassan minden rendeződik majd, úgyhogy végre hátradőlhetsz és lazíthatsz egy kicsit. Ennyi hajtás után megérdemled a pihenést.

HALAK

Minél több időt töltesz emberek társaságában, annál több energiát és inspirációt kapsz. A kötelező feladatok mellett figyelj oda a kikapcsolódásra is! Egy hirtelen haragból kimondott beszéléssel nagyon beletiporhatsz valaki lelkébe. Inkább számolj el tízig, mielőtt kinyitod a szád!

Kovácsműhelyben jártunk

Természetórára a fémekről tanultunk. Azt mondta a tanító néni azért, hogy jobban megismerjük a vas tulajdonságait, el fogunk látogatni egy kovácsműhelybe, ahol az én nagyapám dolgozik.

Eljött a nap, amikor elmentünk a kovácsmesterséget űző nagyapámhoz. Ő, miközben hevítette a vasat, mindent elmesélt erről a mesterségről. Megmutatta, hogyan patkolták régen a lovakat. Mindannyian kipróbálhattuk a kalapálást, és a tanító néni le is fényképezett bennünket. A kovácsműhelyben mindig meleg van, mert itt állandóan ég a kovácstűz. Ami nélkül még elképzelhetetlen lenne ez a mesterség, az a nagykalapács és az üllő. Nagyapám egy kardot is bemutatott nekünk, amit régen egy katona veszített el. Ezt mindenki a kezébe vehette, és kipróbálhatta. Elmondta, hogy ő is csinált már hasonlót. Mielőtt vissza-indultunk volna az iskolába, édességet és üdítőt kaptunk, mindenki nagy örömére.

Örülök, hogy az osztálytársaim megismerhették ezt a mesterséget. Sajnos a nagyapám az egyedüli kovács a faluban, pedig ez egy nagyon szép és régi mesterség.

**Vladuc Kristóf, 3. osztály,
Petőfi Sándor iskola,
Magyarcserenye**

Melegszik a vas

Niki kalapál...

...Kristóf is kalapál

Így kell ütni a vasat

Jovan is megpróbálta

Tudsz titkot tartani?

Mit teszel, ha elmondanak neked egy titkot?

Megosztod az első szembejövő barátnőddel, vagy a síríg őrzöd?

1. A titkolózás...

- a) ...érthetetlen viselkedés. (0 pont)
- b) ...önként vállalt kööttség. (5 pont)
- c) ...néha elkerülhetetlen része a hétköznapiaknak. (3 pont)

2. Egy barátnőd elmeséli neked, hogy valami rosszat tett. Hogyan reagálsz?

- a) Ez az ő dolga, butaság lenne beleavatkozni. (5 pont)
- b) Beszélnek vele, hogy elmond neki, nem helyesled a dolgot. (3 pont)
- c) Szükségét érzed, hogy valakinek elmeséld, mit tudtál meg. (0 pont)

3. Kire mernéd rábízni a titkaidat?

- a) Senkire. (5 pont)
- b) Bárkire, aki kíváncsi rájuk. (0 pont)
- c) Csak olyasvalakire, aki közel áll hozzád, és tudod róla, hogy nem fogja elpletykálni. (3 pont)

4. Hány titkot őrzöl?

- a) Sokat. (5 pont)
- b) Keveset. (3 pont)
- c) Egyáltalán nincsenek titkaid. (0 pont)

5. Az alábbiak közül neked mi jut eszedbe a titokról?

- a) Egy rejtkehely, amiről csak te tudsz. (5 pont)
- b) Egy erőd, ami megvéd a sérüléstől. (3 pont)
- c) Régi filmek. (0 pont)

6. Egy barátod figyelmeztet, hogy valaki pletykát terjeszt rólad. Erre te:

- a) Magadban tartod a bosszúságodat. (5 pont)
- b) Kíváncsian kérdegetni kezded a részletekről. (3 pont)
- c) Nem törödsz a pletykákkal. (0 pont)

7. Valaki megkérdezi tőled, tudsz-e titkot tartani. A válaszod:

- a) Bármit rám bízatsz, nem adom tovább. (5 pont)
- b) Igen, hacsak nyomós okom nem lesz rá, hogy felfedjem, megőrzöm a titkodat. (3 pont)
- c) Igen (akkor is, ha valójában tudod, hogy pletykás vagy). (0 pont)

8. Melyik áll közelebb hozzád?

- a) Pletykálni. (0 pont)
- b) Titkokat őrizni. (5 pont)
- c) Titkozatosnak tűnni. (3 pont)

9. Titkot tartani, szerinted...

- a) ...fontos, nehéz küldetés. (5 pont)
- b) ...ha megkérdnek rá, magától értetődő dolog. (3 pont)
- c) ...sok hűhó semmiért, idővel úgyis minden kitudódik. (0 pont)

Értékelés

31–45 pont:

A titkok mindegyikünk életében jelen vannak: érzések, amiket nem osztunk meg másokkal; tulajdonságok, amiket nem fedünk fel; tudás, amiről nem beszélünk. A barátaid örülhetnek, hiszen megbízható őrzője vagy életük rejtett részleteinek: elkötelezett híve vagy a hallgatásnak, nem kommentálsz a hallottakat, gyakran teszel úgy, mintha nem is tudnál rólok, és eszedbe sem jutna elpletykálni őket. Szép és jó ez a küldetés, azonban egyáltalán nem biztos, hogy megéri a rád bízott titkokat minden áron – akár mások kárára – rejtetni. Ha legközelebb titkot bízna rád, mérlegeld a helyzetet: képes vagy egyedül megbirkózni a titok terhével? Származhat másoknak kára abból, amit tudsz? Ha nem helyesled a hallottakat, ne zárkózz el a véleménynyilvánítástól, hiszen a barátod azért osztotta meg veled a titkát, mert bízik benned, és ad a véleményedre.

15–30 pont:

Tisztában vagy vele, hogy aki a titkát rád bízta, élete fontos epizódját rejtette el nálad. Épp ezért természetesnek érzed, hogy a rád bízott titokról ne beszélj másoknak. A hallgatást nem érzed tehernek, sőt, megtisztelőnek tartod, hogy aki megosztotta veled a titkait, ennyire megbíz benned. Ugyanakkor tudod, hogy vannak kivételes esetek, amikor már nem helyes tovább magadban tartani a titkokat. Megelőzve a félreértéseket, korrekt módon, még az elején tisztázod a titoktartást kérő barátaiddal, hogy alkalomadtán, ha baj van, beszélni fogsz egy megbízható embernek a titokról. És mivel nem vagy az a csendes típus, nemcsak hogy szívesen véleményezed a rád bízottakat, de ha szükséges, talpraesett tanácsokkal, őszinte gondolatokkal is kiegészíted a hallottakat. Ez a hozzáállás egyensúlyról árulkodik, és egészen az érett társas kapcsolatokig vezet téged.

0–14 pont:

Szeretsz a középpontban lenni, sztorikkal szórakoztatni a társaságot, és ebben az sem gátol meg, hogy épp egy közeli barátod magánjellegű titkait tálalod a hallgatóságnak. A titkolózást többnyire amúgy is feleslegesnek, érthetetlennek találod. Így persze nem csoda, hogy időnként megesik veled, hogy a hallott titkokat akár már aznap izgatottan adod tovább a barátnődnek vagy osztálytársaidnak. Saját bőrödön tapasztalhatod, hogy ez a viselkedés nem tartható fenn tovább: ha azt veszik észre, hogy nem tartod tiszteletben a titkaikat, könnyen elveszítheted a szeretteid bizalmát. Itt az idő, hogy kicsit megkomolyodj: fogadd el, hogy vannak titkok, amik másoknak igenis fontosak, értsd meg, hogy a pletykálással óriási kockázatot vállalsz, és az sem lenne rossz ötlet, ha megtanulnál megküzdeni a hallgatás súlyával.

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy 13 éves lány vagyok. Nincsenek barátaim, csak egy kisgyerekkori barátnőm a szomszédságból. Szeretek számítógépezni, és nemrégiben elkezdtem játszani egy érdekes számítógépes szerepjátékot. Már egy hónapja játszom, alig várom, hogy a suliból hazaérjek, és a géphez üljek. A játékon keresztül megismerkedtem egy fiúval, aki szintén játszik. Írt nekem, és elkezdtünk levelezni meg chattelni is. Amióta beszélgetünk, azt vettem észre, hogy vidámabb vagyok, énekelek, mosolygok, főleg, amikor rá gondolok. Boldog vagyok. Nagyon szeretnék vele találkozni, annak ellenére, hogy tudom, hogy nem vagyok belé szerelmes. Miért van ez így? Mit tegyek a továbbiakban? Kérlek, segíts!

PC”

Válasz:

Kedves PC!

Jó lenne, ha megpróbálnál egy kicsit nyitottabb lenni a környezetben lévő kortársaidal, és többet tartózkodni a négy falon kívül, mert annak ellenére, hogy nagy benned az elzárkózási igény, ugyanúgy igen erős benned a vágy az emberi kapcsolatokra, ami teljesen természetes, egészséges emberi tulajdonság. Fontos valakihez/valakikhez tartozni, hogy elfogadjanak, szeressenek, hogy biztonságban érezd magad. A számítógép melletti arcatalanságnak van jó, de sokkal több a rossz oldala. Jó, hogy a bizonytalan serdülő ilyen módon kapcsolatot tud teremteni. Rossz, hogy azok, akikkel kialakul a kapcsolat, nincsenek a közelünkben, nem láthatóak, nem halljuk a hangjukat. Nem érinthetőek, és nem szagolhatóak meg, ami nagyon fontos ahhoz, hogy érzelmi-szerelmi kapcsolat alakuljon ki. Amit érzel, a vidámság, boldogság, várokozás, hogy kapcsolatba lépj vele, a vonzalom jele, és jelentheti egy szerelem kezdetét is. Ha a fiú veled egy településen lakik, jó lenne (ha mindketten úgy gondoljátok), ha kilépnének a gépek mögül, és megpróbálnátok kapcsolatot teremteni egymással. Persze kellő óvatossággal, követve a netikettet és a számítógépes biztonsági intézkedéseket (nem adod meg a címedet, telefonszámodat stb.), mert sosem tudjuk, ki van a másik gép mögött. A találkáról értesítsd a szüleidet (hol és mikor kerül rá sor). Ha lehet, első alkalommal a barátnőd is menjen veled. Ha találkozol a fiúval, kiderül, lehet-e több is a dologból. De ha más nem, egy kellemes beszélgetésben lehet részed. Fontos élőben is megismerkedni, mielőtt eldöntitek, hogyan tovább. Ha viszont távolabbi ponton él, gondot jelenthet a találkozás, hisz kiskorú vagy. Kénytelen leszel egy plátói kapcsolatban lenni vele, levelezni, esetleg skype-olni. Mindenesetre korlátozd a számítógép előtt töltött időt, nehogy más, a te korodban fontos tevékenységek kárt szenvedjenek. Például: a tanulás, barátkozás, mozgás, alvás, evés stb. Hívd a barátnődet sétálni, bicajozni. Az iskolában a szünetekben kapcsolódj az osztálytársnőidhez, hívd el őket hozzád egy kis beszélgetésre. Ha módod van rá, iratkozz be klasszikus vagy néptáncanfolyamra, salsára, zumbára, valamire, ahol jó zene és vidámság mellett mozoghatsz, és új ismeretségeket köthetsz lányokkal és fiúkkal egyaránt.

„Kedves Bizalmas!

Én egy 14 éves, nehezen barátkozó lány vagyok, és nagyon boldogtalan. Azt mondják egyesek, hogy nagyon zárkózott, nehezen nyílok meg mások előtt, nem szeretek magamról beszélni.

Ezt a polgári órákon tapasztaltam meg. Lehet, hogy mindez azért van, mert már évek óta sokat piszkálnak az osztálytársaim? Különösen két-három fiúról van szó, akik ötödikes korunk óta folyton cikiznek. Változtatnék magamon, de nem tudom hogyan?

Szivi”

Válasz:

Kedves Szivi!

Biztos, hogy az állandó piszkálódás is hozzájárult ahhoz, hogy zárkózottabb legyél. Bár feltételezem, hogy ez a zárkózottság vezette rá a fiúkat a cikizésre. Különbözől a többiekétől, más vagy, mint ők. Nagy a valószínűsége, hogy a piszkálódás a fiúk esetlen kapcsolatteremtési próbálkozása volt, és sajnos idővel rögződött is. Próbáld a mára koncentrálni, próbáld lazább lenni az osztálytársaidal, viselkedj közvetlenebbül. A piszkálódós fiúknak ne mutasd, hogy idegesítenek, esetleg, hogy félsz tőlük, inkább fordítsd viccesre a dolgot, nevéss velük, ha gúnyolódnak. Tudnod kell, hogy a félelem bénít, bezár, tehát bátornak kell lenni. Ha valaki megszólít, közelít hozzád, főleg, ha ezt szeretettel teszi, tiszteld meg te is őt a bizalmaddal, kezdetnek mosolyogj vissza, és válaszolj a kérdéseire. Ha ezeket az első lépéseket megteszed, könnyebben fog menni a folytatás is.

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy 11 éves lány vagyok, és nagyon félek, hogy valami nincs velem rendben. Eddig mindig mosolygós, vidám, nevetős, vicces, azt mondják, hogy életvidám lány voltam, most meg a legkisebb dolgon elsírom magam. Magamba zárkóztam. Attól félek, hogy depressziós vagyok, és az szörnyű lenne. Úgy tudom, hogy a depresszió inkább idősebb korban jelentkezik. Kérlek, segíts, mert sokat sírok és boldogtalan vagyok!

Tavaszi szellő”

Válasz:

Kedves Tavaszi szellő!

Nagyon nagy a valószínűsége, hogy a hangulatváltozás inkább a serdülőkor jele, hogy elkezdődött nálad a nemi hormonok termelődése, és megkezdődtek a testi változások, aminek csak örülni kell. Várható, hogy nemsokára megkapod az első menstruációd is, és hogy ez ne érjen váratlanul, lapuljon a táskád aljában egy kisebb, becsomagolt tisztasági betét. Jó lenne, ha a félelmeidet édesanyúddal is megosztanád, és közösen vennétek meg a számodra legmegfelelőbb szárnyas vagy szárny nélküli betétet. Azt is tudnod kell, hogy a nőknél, a női hormonok hatására menstruáció előtt ingerültség, egyeseknél lehangoltság, depressziós tünetek jelentkezhetnek, ami persze el is múlik. Ne feledd azt sem, hogy az égvilágon mindenkinek vannak rosszabb időszakai, és még a legnagyobb viccmester is sírhat, szomorkodhat. Nyugodtan sírd ki magad, aztán húzd fel a tornacipődet, és sétáljál, mozogj kinn a friss levegőn, a szabadban, a zöld sétányon, parkban. Egyszer csak azt látod majd, hogy újra mosolygatsz, és újra vidámak lesznek a napjaid. Hogy könnyebb legyen elviselni a szomorkás hangulatot, kezdj el rendszeresen tornázni, mozogni, iratkozz be rekreációra, táncra. Az a véleményem, hogy mindenkire nagyon jó hatással van a rendszeres, zenére való csoportos mozgás, mint amilyenek az aerobik, zumba, salsa stb. Egy-egy ilyen foglalkozás után fáradtan, de vidáman, feltöltődve megy haza az ember, elfeledve búját-baját. Hogy az újonnan szerzett ismeretségekről, esetleg újonnan kötött barátságokról ne is beszéljünk.

Beszédes szemek

Szemünk a legtökéletesebben működő üzenetközvetítő eszköz. Szemkontaktusra törekszünk, ha beszélgetni szeretnénk valakivel, elkerüljük a másik ember tekintetét, ha nem akarunk szóba állni vele. Miről árulkodnak a szemeink?

Szemeinkkel képesek vagyunk az alapvető érzelmeket – félelmet, haragot, undort, meglepettséget, boldogságot, szomorúságot – kifejezni. A szem az emberi evolúció során különös hangsúlyt kapott. Tudtad-e, hogy a főemlősök közül csak az embernek van szeme fehérje? A szemfehérje is az egymás közti kommunikációt segíti: általa válik egyértelművé merre, meddig néz az ember.

Őszinte tekintet?

A tekintet a társas kapcsolatokban az érdeklődés, az őszinteség kifejezőeszköze.

Bizonytalanságot, zavart közvetít, amikor valakinek – szinte menekülő utat keresve – ide-oda jár a szeme. Az oldalt vetett pillantás szintén kifejezhet bizonytalanságot, de az érdektelenség biztos jele is egyben. Ideges viselkedését nem leplezheti a túl gyakran pislogó ember. Szemkontaktust tarthatunk érdeklődésünk kifejezésére, vagy ha figyelmesen hallgatunk valakit vagy valamit.

Az, hogy mennyire nyíltan és mennyi ideig nézünk valakire, szintén kifejezőerővel bír. Már kicsi korunkban megtanultuk, hogy nem illik hosszan bámulni valakit. Hogyan viselkednek az emberek, amikor zsúfolt helyen, mondjuk egy liftben összezárva utaznak? Futó pillantásokat vetnek egymásra, majd még mielőtt szemkontaktus létesülne köztük, gyorsan félrenéznek. A hazudós ember pontosan tudja, hogy mekkora szerepe

van a szemkontaktusnak a kommunikációban. Hogy hazug szavait alátámassza, intenzíven – a kelleténél kitartóbban – néz bele partnere szemébe.

A tekintet kulcsszerepe a szerelemben egyértelmű. A szerelmesek egymásra vetett, hosszas pillantása szeretetteljes, bensőséges érzelmekre utal. A szem kitűnő figyelemfelkeltő eszköz, a nők ezt pontosan tudják, ezért festik, hangsúlyozzák a szemüket.

Tartsd be a szabályokat!

Egyes kultúrákban a szemkontaktus szigorú szabályokhoz kötött. Déli kultúrákban például illetlenségnek számít, ha egy fiatal lány belenéz egy felnőtt szemébe. Az a külföldi, aki nem ismeri ezt az illemszabályt, lehet, hogy személyes sértésnek veszi ezt a viselkedést.

Még mindig hódít az ombre

Az utcákon egyre többet lehet látni „lenőtt” hajú lányokat és nőket egyaránt. Nem, ez nem igénytelenség, ez az új örület, az ombre. Rántsuk hát le a leplet az új, festett frizura titkáról.

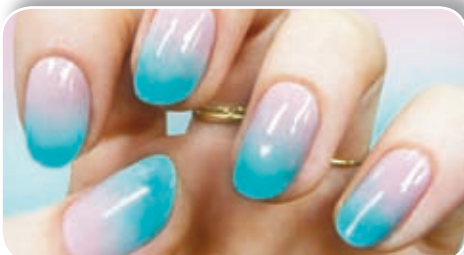
Amerikából indult az új örület

Amerikában már egy ideje járja hódító körútját ez a stílus, és az ottani sztároknak köszönhetően mára már egyre többen kéri a fodrásznál, hogy ilyen technikával fessék be a hajukat.

Az átmenet a lényeg

A lényege nagyon egyszerű, a haj közepétől a végéig átmenetes. Többféle variánsa létezik, lehet barnából szőke vagy fordítva, vörösből szőke, szőkéből fekete, és így tovább. Az igazán bátrak egészen feltűnő, élénk színeket is választhatnak.

Ombre mindenhol

Az ombre nemcsak a hajon hódít, a ruhán és a körömlőkön is megjelenik. Házilag is nagyon könnyen elkészíthető, ha ráuntunk régi ruháinkra. Vegyünk ruhafestéket, és félig lógassuk bele megunt pótlókat. Hagyjuk, hogy a festék feljebb terjedjen, elérve ezzel a tökéletes átmenetes, ombre hatást.

Kerüld el az esti nasirohamot!

U natkozol, esetleg rossz napod volt, és úgy szeretnéd kompenzálni, hogy benyomsz egy fél tábla csokit fürdőzés közben? Ne tedd, van megoldás!

1. Hanyagold a cukrot napközben!

Ugyanis csak még éhesebb leszel tőle. Ha a főétkezések között megiszol mondjuk egy cukros üdítőt, esetleg bekapsz egy szelet csokit, a tested inzulinszintje folyamatosan magas lesz, ez pedig éhségérzetet kelt, ráadásul elősegíti a zsírraktározást is. Kizárólag a gyümölcsökben, esetleg a tiszta, termelői mézben fellelhető cukrokban bízz, a többi ártalmas.

2. Egyél eleget vacsorára!

Persze olyasmiből, aminek tápértéke kielégítő, tehát bármit is fogyasztasz, nyers vagy legalább párolt, grillezett zöldség, hidegen sajtolt növényi olaj legyen a tányérodon, ebből nyugodtan ehetsz nagyobb adagot is. Ha ugyanis csupa felfújt, finomított kajával töltöd meg a hasad, nem csoda, hogy a tested sztrájkolni kezd „valami másért”. Mivel nem tudod pontosan, mire vágják, csak a farkaséhséget érzed, és az első, ami eszedbe jut, valami nehéz, hizlaló élelmiszer lesz.

3. Nem is éhes voltál te, hanem szomszjas...

...hangzik a jól ismert vicc utolsó mondata, és bizony van benne igazság is. Azt mondják, ha valami édeset kívánsz, akkor tulajdonképpen folyadékra van szüksége a szervezetednek;

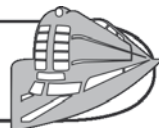
legközelebb mindenképp próbáld ki ezt a tippet, és húzz le legalább fél liter szénsavmentes ásványvizet! Tuti, hogy kitisztul a fejed, és eszedbe jut, milyen más hasznos tevékenységek léteznek még a nasizáson kívül.

4. Engedj egy kicsit!

Tegyük fel, épp nem vagy képes elenállni, kipróbáltál minden taktikát, és fogalmad sincs, miért, de a tested örölen kívánja az adott snacket. Akkor légy kegyes, és néhány falattal hűtsd le magad, majd az így szerzett pluszenergiát felhasználva gondold végig, hogyan is szedhetnéd össze magad annyira, hogy ez minél ritkábban történhessen meg!

5. A titkos kiskapu

Az egészséges nasikkal nincs is gond, a datolya, a banán, a szőlő, és általában az édes gyümölcsök némi diófélével kiegészítve sokkal kielégítőbbek, mint néhány szem bonbon. Könnyebben alszol, és az alakodnak sem ártasz, ha a csoki, cukor, chips helyett ilyesmit választasz.

Svájc gyöngyszeme: Zürich

Zürich, Bern és a többi svájci város soha nem okoz meglepetést az ilyen jellegű felmérések során. Svájc az egyik min-taország a jólét, a tolerancia vonatkozásában, de ugyanilyen sikereket könyvelhet el az üzleti életben, a pénzügyekben és a kultúrában. Svájc közismerten a világ legélhetőbb országai közé tartozik Norvégiával és Kanadával együtt.

Zürich a tisztaság, a rend, a bankok és biztosítótársaságok, az elegáns, fényűző üzletek városa. Így él legalábbis a képzeletünkben. De Svájc kirakata ennél sokkal több. Római kori és középkori történelem, nagyvárosi és falusi utcaképek, gazdagság és tisztességes szegénység. Mert Zürich az ellentétek városa is. A különbségek nem olyan égbekiáltóak, mint Rióban vagy New Yorkban, de még az a turista is észreveszi, aki csupán egy napra látogatja meg. Nem az ország fővárosa, mégis minden itt történik, ami Svájcban fontos. Itt van a tőzsde, a legnagyobb bankok székhelye, a nehézipar központja. Zürich igazi gyárváros, mégis csaknem 6 millió négyzetméteres zöldterületével a világ egyik legtisztább települése.

Zürichben például már 1319-ben megbüntette a városi magisztrátus azt, aki a szemetet a háza elé dobta. Az utcák kövezését 1403-ban határozták el, akkor, amikor Európa összes városa sártengerhez hasonlított. Ha ma egy idegen – mert svájci soha nem tenne ilyet – eldob egy villamosjegyet az utcán, lesz

olyan helybéli, aki felemeli a papírdarabot, és utána viszi.

Műemlékekben, természeti szépségekben és kulturális eseményekben is gazdag város.

A városháza

A zürichi városházát a folyómederbe ásott cölöpökre helyezett alapra építették, és a Limmat folyó vize ez alatt áramlik. A középkori épület helyén 1694–1698-ban emelték a ma látható kétemeletes, barokk stílusú házat. A homlokzatot maszkokat ábrázoló frízek díszítik, az ablakok feletti megtört oromzatokban mellszobrokat helyeztek el. A márványból faragott kapuzat aranyozott díszítést kapott. Belül az egyik leglátványosabb terem a hatalmas, barokk stílusú tanácsterem.

A pályaudvar

Zürich monumentális neoreneszánsz pályaudvara a város egyik jelképe. Az 1871-ben elkészült épület igen jó állapotban maradt meg, a főcsarnok eredeti szerkezete teljesen változatlan. A tiszta, szépen karbantartott csarnokot elegáns üzletek cégerei díszítik.

A pályaudvar csarnokának mennyezetéről egy szembetűnő, szinte rikító színű szobor lóg, amely erősen elűt a környezettől. Ez az Őrangyal, Niki de St-Phalle francia szobrász munkája, aki a svájci installációkkal foglalkozó művész, Jean Tinguely felesége volt.

Bahnhofstrasse

A Bahnhofplatztól a Zürichi-tóig észak-déli irányban haladó Bahnhofstrasse egy hosszú sugárút a középkori várak mentén. A nagyrészt gyalogosok számára fenntartott utca Zürich legfontosabb bevásárlóutcája és kereskedelmi központja. Elegáns üzletek és divatos éttermek szegélyezik, emellett itt van több nagy svájci bank székhelye. Itt van a zürichi Dicsőség sétány is, ahol a járdán a filmvilág hí-

rességeinek kéz- és láblenyomatát örökítették meg.

A Paradenplatzot, az egykori katonai felvonulási teret ma hatalmas épületek szegélyezik, köztük van a svájci csokoládégyár, a Sprüngli és a Crédit Suisse Bank székhelye.

Az asszonyok katedrálisa

A Fraumünster vagy Asszonyok katedrálisának a története 853-ban kezdődött, amikor Német Lajos király egy itteni kolostor apátnőjévé tette meg lányát, Hildegardot. A kolostort a reformáció alatt feloszlatták. A neogótikus épületet napjainkban kiállítások bemutatására használják.

A templom azonban mégis megmaradt. A 13. század közepén épült szentélye késő román stílusú, kereszthajója korai gótikus stílusban készült, főhajóját többször is átalakították. A neogótikus homlokzatot 1911-ben kapta meg az épület.

A nagykatedrális

A Grossmünster magas ikertornyai uralják Zürich sziluettjét a Limmat keleti partján. A legenda szerint Nagy Károly alapított itt templomot a 8. század végén és a 9. század elején Felix és Regula vértanúk sírja felett. A legenda szerint miután a mai Wasserkirche helyén megölték őket, a mártírok állítólag felcipelték a fejüket a dombtetőre, ahol ma a Grossmünster áll.

A Grossmünster szószékéről prédikált a humanista Zwingli Ulrich a reformáció tanait hirdetve, ami aztán más városokban is elterjedt. A reformáció tanaival összhangban a katedrális minden díszétől és bútorzatától megfosztották, így belseje ma szinte teljesen üres. A gótikus freskók egyes részletei és a főhajó csodás román oszlopfői azonban megmaradtak.

ÜMKÜ–M. T.

A Fraumünster

A városháza

TARKA OLDAL

									ZS
		✿		✿					
							✿		
		✿		✿			✿		
	✿			✿		✿		✿	
SZ									
								✿	
		GY							

Berakós rejtvény

- Mivel magyarázza - faggatja a válóperes ügyvéd a férjet -, hogy öt évig nem beszélgetett a feleségével?

(A választ megtudod, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvényrácsba.)

- Kétbetűsek:** AL, EŐ, LR, ÓZ, VÉ.
- Hárombetűsek:** ABA, BÓR, ENŐ, IRA, NAB, TEA, VET.
- Négybetűsek:** AVAGY, ELLA, KÁKO, NETN, RÓMA, VÁLT.
- Ötbetűsek:** APROZ, AFÓKA, EBADÓ, ÖNERŐ, PEREK, TÉG-LA, ZSEMLE.
- Hétbetűsek:** AKARATI, AMALÁDA.
- Nyolcbetűs:** GRAMOFON.
- Kilencbetűs:** TENGERSZEM.
- Tizenegy betűsek:** NAGYARITTABÉ, TÖRÖKKANIZSA.

Betűrejtvények

1

M	DA
A	RIN

2

	M
+	
	T

3

	EZ
+	

4

V	T	N
---	---	---

Skandináv rejtvény (14.)

Megfejtésül annak a magyar születésű, amerikai újságírónak, lapkiadónak a nevét keressük, aki az amerikai újságírás legrangosabb díjának alapítója.

SAJÁTJA	1001	NEM EZT	A DARAS EZ	KIS ERMETÜ	FIATAL	◆
PORTUGÁLIA	MESE-BESZÉD	ELMÉLET	VERA PÁROSAI	LÓ SZEP, PIROS ALMA	BORJÚ ZAMBIA	
ÉNEKELT SZÓCSKA		MINTA-PÉLDÁNY			Z.F.	
LEVÁGOTT GABONA		50			SZIKLA-DARAB	
			HULLANAK	NŐI NÉV		500
				DALMÁT HELYSÉG		
FRANCIA FOLYÓ	TAVASSZAL SZOKOTT LENNI	JÁNOSY ISTVÁN	ÍZÜLETI GYULADÁS		A 3. SZEMÉLY	DÉL
ÉRA		EZ				
	FED BETŰI		ÚJRA		MARÓ FOLYADÉK	PÓZ BETŰI
	EGY					◆ THAIFÖLD
		BABA-SÍRÁS	DÉLI GYÜMÖLCS			TEMPUS
		EUROPÁI NEMZET	49			NÉMET ELŐLJÁRÓ
DÉLI GYÜMÖLCS	KERESZT-FELIRAT		24 ÓRAI			
SÍR	EME		OXIGÉN			ÓSDI
SZÁMNEV		SZERÉMSÉGI VÁROS		◆	◆	A HEGEDŰ TARTOZÉKA (ÉK. F.)

Keresztszavak

			K	G	K					
			A	Y	O					
			R	O	R					
K	A	L			Á	R	I	S		
K	É	K		I		T	Á	S		
R	Á	T	E			E	T	T		
			L	T	E					
			L	Á	G					
			A	S	Y					

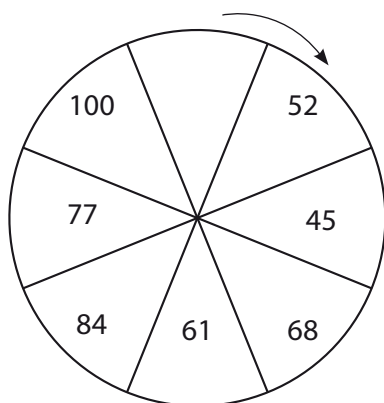
Pótold a hiányzó betűket vízszintesen és függőlegesen, csak arra vigyázz, hogy értelmes szavakat kapj.

Szóbetoldó

		D				B				
	N	Y				L	Ó			
Z	A	B				T	Á	S		
	A	K				T	I			
		G				T				

Keress olyan szót, amellyel minden sorban értelmes szót alkothatsz.

Körszámstan

A számok egy bizonyos logika szerint követik egymást, erre kell rájönnöd!

Kicsi sarok

Lóugrásban

	1		2		3			
CS	N	R	S	B	L	V	SZ	K
E	☀	E	M	☀	R	É	☀	L
Y	E	SZ	I	A	A	I	A	K

Mindegyik ábrában egy-egy gyümölcs neve rejtőzik. (A lóugrás szabályai szerint fejtsd.)

Kitöltőcske

1				
2				
3				
4				
5				

Meghatározások:

- Láger
- Közlekedési eszköz
- Sorban elmond
- Rosta
- Házát a hátán viszi.

Az átlóba egy finomság neve kerül.

A 13. szám megfejtései

Keresztrejtvény

Április elsején, ha kisüt a nap,
cudar időt hoz a hónap.

Betűrejtvények

- Kék Duna keringő, 2. kabalababa,
- Véletlen szerencse, 4. Vasaló (Fe – a vas vegyjele)

Betűfelesleg

Zenta

Minek a napja április elseje?

bolondozások

Ölelkező szavak

- víz, 2. kar,
- háló, 4. óra

Lóugrásban

- szarkaláb, 2. nefelejcs, 3. árvácska

Betűcsere

- tetű, 2. láma, 4. méh,
- bálna, 6. jaguár

A 12. skandináv rejtvény megfejtése:

VÍZBEVETŐ HÉTFŐ, BÁRÁNYSÜLT, FŐTT SONKA, TOJÁS

Könyvjutalmat kap:

Kovács Róber, Kispiac

A király árnyéka

Írta: Hunyady József
Rajzolta: Fazekas Attila

Kesernyős íze miatt nem sokan szeretik, pedig ez a piros húsú gyümölcs az egyik legsokoldalúbb citrusféle, ami nagyon egészséges. Ha még nem kóstoltad, ideje, hogy közelebbről is megismerkedj vele!

Igazi vitaminbomba

A grépfrút rengeteg vitaminban bővelkedik (A, B, E, C), és a legnagyobb mennyiségben C-vitamint tartalmaz. Szakemberek szerint 20 dkg elfogyasztása fedezi egy ember napi szükségletét. Ezáltal erősödik az immunrendszerünk, ellenállóbbakká válnunk, körmünk és hajunk megerősödik, bőrnünk pedig egészségesebb lesz.

A vitaminbomba grépfrút

Értékes magok

Ennek a gyümölcsnek minden része jó valamire. A magját például hús éve használják bakteriális, vírusos, gombás fertőzésekre mind külsőleg, mind belsőleg. Ezenkívül segít a szervezet lúgosításában, annak ellenére, hogy citrusgyümölcsről van szó. A bioboltok polcain találkozhatunk grépfrút-magból készült kapszulákkal, melyeket táplálék-kiegészítőként ajánlanak. Kiváló antibiotikum is egyben, és úgy használ, hogy közben nem gyengíti le a szervezetet, mint a hagyományos gyógyszeres készítmények.

A legjobb immunerősítő gyümölcs

Magas vitamintartalmának és a benne lévő bioflavonoidoknak köszönhetően az egyik leghatásosabb immunerősítő gyümölcs. Amennyiben nátha vagy influenza gyötör, ha rendszeresen fogyasztasz belőle, akár gyógyszeres kezelés nélkül is leküzdheted a betegséget.

Méregtelenít

Ha az egész gyümölcsöt fogyasztod, vagy csupán a levét, mindkét esetben ki-

válóan méregtelenít, ezért sokszor ajánlják gyógyszeres kezelések után, hogy kitisztítsa a szervezetet a felhalmozódott salakanyagoktól. A grépfrútlé a léböjt kúrák elmaradhatatlan itala, mivel energetizál, kitisztít, és értékes anyagokkal lát el. Amennyiben túlzottan keserű számodra az íze, egy kis almalével vagy mézzel ellensúlyozhatod.

Ínyproblémákra is jó

Kevesen tudják, de ez a piros húsú gyümölcs igazán hatásos ínyproblémák ellen is. Kutatások nemrégiben kimutatták, hogy azok ínye, akik két héttel rendszeresen fogyasztottak grépfrútot, sokkal ellenállóbbak lettek.

Hatásos fegyver a kilók ellen

Ez az értékes gyümölcs, magas C-vitamin- és antioxidáns-tartalmának köszönhetően igazán hatásos zsírégető és emésztésserkentő hírében áll. A rostjai rendkívüli módon veszik fel a folyadékot, így nagyon hamar teltségérzetet kelt, ezért, ha napközben megéhezel, elég pár gerezdet bekapni belőle, hogy kibírd a következő étkezésig.

Grépfrútitalok

Meleg grépfrútital

Hozzávalók: 1 db nagy grépfrút, 2 pohárka málnaszörp, 1 darabka fahéj, 1 darabka citromhéj, 1 db szegfűszeg.

Elkészítés: A kifacsart gyümölcslevet a többi hozzávalóval együtt felmelegítjük, és előmelegített poharakba szűrjük.

Grépfrút-citrom turmix

Hozzávalók: 1 db piros grépfrút, 2 db citrom, víz, jégkocka.

Elkészítés: Megtisztítjuk a citromokat és a grépfrútot a héjától és a fehér részeketől. Turmixgépben összeturmixoljuk. Felöntjük annyi vízzel, hogy 1 liter turmixot kapjunk. Pohárba töltjük, belerakjuk a jégkockákat, és egy citromkarikával díszítjük. Ízlés szerint édesíteni is lehet.

Grépfrút-shake

Hozzávalók: 1 darab grépfrút, 1 közepes darab citrom, 2 evőkanál méz, 1 pohár natúr joghurt.

Elkészítés: A hozzávalókat összeturmixoljuk, és egy órára hűtőbe tesszük.

Szilágyi Domokos

Tavaszi

*Zöldülni tanul a fű,
nő, növekszik egyre, nézd!
S mit csinál a napsugár?
Tanulja a napsütést.*

*Bólogat a hóvirág,
szél tanítja rá – na nézd!
Hát a szagos ibolya?
Tanulja a kékülést.*

*Hazaszáll a fecsképar,
s szúnyogoknak hada, nézd!
Még csak zírrenni se mer,
tanulja a remegést.*

*Zörögni is elfelejt
erdő alján a haraszt,
némán figyel: a világ
most tanulja a tavaszt.*

Tinta

Hajnali kettőkor verik az öreg székeley ablakát.

- Ki az? - kérdi álmosan.
- Én vagyok az Áron bácsi, a Gergő, a szomszéd legény! Van magának itthon tintája?
- Nincsen fiam - válaszolja, majd megint elalszik.

Húsz perc múlva megint verik az ablakot...

- Ki az? - hangzik megint a kérdés.
- Én vagyok Áron bácsi, a Gergő, hoztam magának tintát...

Sixtus-kápolna

Két műértő a Sixtus-kápolna gyönyörű mennyezetfreskóit csodálja:

- Nagyon ügyes keze volt ennek a Michelangelónak!
- És nagyon hosszú ecsetje...

Szöke

Szöke csaj a vasút pénztáránál:

- Kérnék egy vonatjegyet Budapestről Los Angelesbe!

A jegypénztáros nagy szemekkel:

- De asszonyom, ez képtelenség... ott van az óceán, nincs kiépítve a vasúthálózat, ez egyszerűen lehetetlen!

Mire a szöke:

- Légyszi, légyszi, légyszi!!!

Skót a taxiban

A taxis a skótnak:

- Uram! - szól halálra rémülten a sofőr -, elromlott a fék! Mindjárt belezuhanunk a szakadékba! Mit tegyek?
- Kapcsolja ki a taxiórát!

Minden könyvet kiolvasott

Az anyós már olyan régóta a vejénél vendégeskedik, hogy már minden könyvet kiolvasott a lakásban.

- Egyik este megkérdezi a vejét:
  - Mondd fiam, van itt esetleg valami, amit még nem olvastam?
  - Igen mama, a vasúti menetrend.

Albérlet

Egy nő albérletet keres. Meg is találja az igazit, olcsó is, kényelmes is, csak egy nagy folt van a plafonon. Megkérdi a nőt, aki ki akarja neki adni a szobát:

- Mi az a folt a mennyezeten?
- Hát, tudja, itt ön előtt egy kémiaprofesszor lakott, aki mindenféle vegyszerrel kísérletezett.
- Ja, akkor az egy vegyszer!
- Dehogy! Az a professzor.

Hó hatására

- Mi áll meg hó hatására?
- ???
- A lovas kocsi.
- ???
- Hóóó!

Segített

A parkolóban egy kocsihoz igyekvő nő észreveszi, hogy egy vezető nélküli autó gurulni kezd. Szokatlan lélekjelenléttel kinyitja a kocsiját, beugrik és behúzza a kéziféket. Amikor kiszáll, észreveszi, hogy egy férfi áll a kocsijával.

- Gurult, de megállítottam - jelenti ki büszkén a nő.
- Tudom - válaszol a férfi -, én toltam.

A bűvár telefonál

A bűvár a tengerbe való beugrás előtti percekben telefonon beszélget a feleségével, amikor hirtelen megszólal:

- Na, most már leteszem drágám, mert mindjárt lemerülök!

Egy liter hús

Az erdőben a nyuszika bemegy a húsboltba:

- Medve, adj egy liter húst!
- Nyuszika! Ha valahová bemész, illik köszönni, és ráadásul az nem liter, hanem kiló hús! Menj ki, és próbáld meg még egyszer!

A nyuszika kimegy, majd visszajön.

- Hé medve, egy liter húst!
- A medve nem bírja cérnával, és így szól:
  - Na állj ide a pult mögé, majd én megmutatom!

Kimegy, kopog, bejön.

- Jó napot! Egy kiló húst kérek!
- Mire a nyuszika elkezd röhögni:
  - Medve, de buta vagy, nem hoztál üveget!

Új kocsi

Kovács vesz egy új Porsché-t, amire nagyon büszke. Úgy dönt, hogy azonnal ki is próbálja, és lemegy vele a Balatonra. Rátér az autópályára, mikor látja, hogy egy motoros szorosan jön mögötte. Kovács gyorsít, ám a motoros le rázhatatlannak bizonyul. Végül Kovács méregbe gurul, és maximális sebességre kapcsol, de a kis motoroskerékpár hajthatatlan. A következő parkolónál le is áll a kocsijával, és megkérdezi a motorost:

- Mondja, hogyan csinálta ezt?
- Hát úgy - válaszolja a motoros -, hogy még Budapesten beakadt a bőrkabátom széle a maga kocsijának az ajtajába.

- Gyerünk Béla, vedd be a nyugtatódat, és menjünk shoppingolni!

- Azt hiszem, sohasem leszek ennyire éhes.

Egérke és elefánt I.

Az egérke és az elefánt találkozik:
 – Hány éves vagy te, elefánt, hogy ilyen nagyra nőttél?
 – Kettő.
 – Én is – mondja az egérke. – Csak két hétig beteg voltam.

Egérke és elefánt II.

Az egérke és az elefánt át akarnak menni a határon, de a határőr nem engedi át őket:
 – Az egérke mehet, az elefánt marad.
 Másnap megint megpróbálják, de a határőr megint nem engedi át őket:
 – Az egérke mehet, az elefánt marad.
 Harmadnap az egérke félbevág egy zsemlet, az egyik felét az elefánt hasára, a másikat a hátára teszi. A határőr megint megállítja őket:
 – Az egérke mehet, az elefánt marad.
 – De a szendvicsemet csak átvihetem?

Elkésett

Egy férfi lihegve rohan be a pályaudvarra, és mérgesen néz a távolodó vonat után.
 – Ne mérgeledjön uram! – mondja a vasutas. – Maga nem lekészte a vonatot, hanem idejében kijött a következőre.

Kocsikázás

Egy idősebb ember száguld a kocsijával az országúton. Egyszer csak szírinázva megjelenik egy rendőrautó, és leállítja.
 – Mi baj van? – kérdezi az öreg. – Túl gyorsan mentem?
 – Dehogyan! Nem vette észre, hogy 5 kilométerrel ezelőtt kiesett a felesége az autóból?
 Erre az öreg a fejéhez kap:
 – Én hülye meg azt hittem, hogy megsütkültem.

Villamoson

A villamoson egy idős néni megszólít egy gyereket:
 – Nem akarod átadni a helyedet, kisfiam?
 – Nem!
 – Miért?
 – Mert a múltkor is átadtam, és egy nálam sokkal fiatalabb gyereket ültettek a helyemre.

Nagyothall

A fülészeti rendelésen megjelenik egy idős bácsika. A sok betegtől és a rendelési időtől az orvos kifárad, és mivel van még pár magánjelle-gű elintéznivalója is, megkéri az asszisztensnőt, hogy mindenkit küldjön el. El is mennek a betegek, csak az öreg bácsika marad. Mivel többszöri felszólításra sem hagyja el a rendelőt, az orvos leírja egy darab papírra, hogy vége a rendelésnek. A bácsika így szól az asszisztensnőhöz:
 – Kedveském, otthon hagytam a szemüvegem. Lenne szíves felolvasni nekem, hogy mi van ide írva?

Nagyothalló skót

Egy nagyothalló skót elhatározza, hogy hallókészüléket vásárol. De mivel minden ilyen szerkezet nagyon drága, inkább egy darab drótot dug a fülébe, a másik végét pedig a szivarzsebébe.
 – Ez mire jó? – kérdezi az öccse.
 – Arra, hogy jobban halljak!
 – Na ne viccelj! Ettől nem fogsz jobban hallani!
 – Már hogyné! Amint meglátják az emberek a drótot, rögtön hangosabban beszélnek hozzám!

Zsiráf

A rendőrségen csörög a telefon:
 – Itt az állatkert. Megszökött a zsiráfunk. Mire a rendőr:
 – Jegyzem, kérem! Van valami különös ismertetőjele?

A buszon

– Uram, ennek a gyerekek jegyet kell váltani!
 – Ennek a karonülő csöppségnek?
 – Akkor tessék ölbe venni!
 – Micsoda? Ezt a nagy kamaszt?

Tenisz

A rendőr fáradtan érkezik haza.
 – Veled meg mi van? – kérdezi a felesége.
 – Tudod, ma a Kováccsal teniszteztem.
 – És ebbe fáradtál bele? Hiszen Kovács nagyon gyenge játékos.
 – Igen, de csak egy ütőnk volt.

Részegek a sínek között

Két részeg megy a vasúti sínek között.
 – Te, hogy ez a lépcső milyen hosszú!
 – Ja! És a korlát is milyen alacsony!
 – Nem baj, hallom már, hogy jön a lift!

Szeretné

Két barát beszélget:
 – De szeretném, ha annyi pénzem lenne, amiből egy golyóálló Mercedest vehetnék!
 – Minek neked egy golyóálló Mercedes?
 – Semminek, de szeretném, ha annyi pénzem lenne.

Nem indul

Megszólal a telefon az autószerelő műhelyben:
 – Kérem, jöjjenek ki, az autóm nem indul – mondja egy hang.
 – Mi a baj? – kérdezi a szerelő.
 – Feltehetőleg víz került a karburátorba.
 – Hol áll az autója?
 – Körülbelül 10 méterre a folyóban.

– Most azt mondja:
 „Ne kiabálj, drágám, mert meghallják a gyerekek.”

– Figyelmeztettek, hogy ne vedd feleségül.

Titkos trópusi sziget Berlin mellett

Berlintől délkeletre, a mintegy 60 kilométerre levő egykori Brand repülőtérén van a Tropical Island Resort (Trópusi szigetvilág), mely egész évben várja a nyaralni, strandolni vágyókat, vagy azokat, akiknek csak egyszerűen elégük van a hidegből, a szürkeségből, a havas esőből, a szélből és vágnak egy kis mesterséges nyárra. A különleges vállalkozás honlapja szerint 66 ezer négyzetméteres terület áll a vendégek rendelkezésére, amely egy trópusi sziget álmvilágát hozza elérhető közelségbe.

Az ötlet az ezredfordulón fogant, amikor is egy német vállalkozó, Carl von Gablenz hatalmas hangárja használhatatlanná vált, ugyanis az üzemeltető cég csődbe ment. Az eredetileg léghajók gyártására és tárolására szánt komplexum tehát ott tátongott Berlin közelében, nem csoda, hogy mindenki szerette volna, ha minél hamarabb történik vele valami hasznos dolog. A 354 méter hosszú, 206 méter széles, és 105 méter magas hangár viszonylag sok lehetőséget tartogatott, de végül egy egészen egyedi és különleges projekt nyerte el a helyet, a Tanjong nevű maláj cég nem kevés befektetett pénzével egyetemben. Így született meg a Tropical Island Resort, amely egy fedett élménysziget, trópusi élővilággal, egzotikus hangulattal.

Itt mindig 26 fok van, egész nap nyitva találjuk a hangár bejáratát, és számtalan lehetőségünk van szórakozásra, vagy akár az éjszakát is a trópusi álmvilágban tölthetjük.

A mesterséges szigetnek természetesen saját tengerpartja is van, amely 200 méter hosszan nyúlik el a speciálisan kialakított, fényáteresztő tető alatt: itt lehetőség van napozásra, fürdésre, homokban való rohangálásra, koktélszürcsölésre a műanyag nyárbán.

Több étterem, vendéglátó- és szálláshely is a vendégek rendelkezésére áll, természetesen mindenhol elfogadnak bankkártyát is, így akár a parkolóban hagyva autónkat egyetlen fürdőnadrágban léphetünk be a trópusi élményszigetre, ahol élmények hada vár. Esténként több zenés műsor, táncos előadás szórakoztatja a nyári extázisban lézengő tömeget, de lehetőségünk van a csúsz-

daparkban mókázni vagy éppen 105 méter magasságból, egy hőlégballonban ülve gyönyörködni a kilátásban (ez a kiegészítés feltehetően tisztelgés Carl von Gablenz csődbe ment vállalkozása előtt).

A valódi esőerdő, a sok víz és a kellemes meleg szinte teljesen elfeledteti velünk a telet, mintha csak Las Vegasban lennénk, tökéletesen elveszítjük időérzékünket. A Tropical Island Resort örök nyarat ígér, ami ugyan nem hasonlítható az igazihhoz, de tökéletes felüdülést jelenthet egy hétvégére. Vagy akár egy németországi sielés után is izgalmas lezárás lehet egy trópusi hangulatú levezetés, ha már úgy is erre jár az ember... Hehehe...

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormánya

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

66 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Lennert Géza** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár és segédszerkesztő: **Fehér Mária** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Fazekas Attila, Gyarmati Krisztina, Koncez Erzsébet, Lukács Melinda, Sztójánovity Livia, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örmünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lakterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ szerk@jopajtas.info